

Časopis českých lékárníků

měsíčník stavovské lékárnické komory

1/2020 ročník **XCII**

VYCHÁZÍ OD 1882

Vynálezy lékárníků změnily svět.

V každém čísle roku 2020 představíme minimálně jednu běžně používanou věc, za jejíž objev vděčíme lékárníkům. Věděli jste, že mezi ně patří třeba řasenka Maybelline?

Nikdo nezapochoyboval, že přijde, tak je tu. Nový rok 2020. Jaký si ho uděláme, takový ho budeme mít. My v časopise ho chceme mít hezký. Proto pokračujeme v tradici, že každý ročník se musí nějak na první pohled lišit od předchozího. Připravili jsme pro vás novou obálku, respektive celoroční cyklus obálek, založených na příbězích důležitých lékárnických vynálezů. Lékárníci byli vždy lidé zvědaví, rádi zkoušeli nové cesty, i ty na první pohled sebenesmyslnější. Tímto způsobem obohatili náš každodenní život o věci, které dávno považujeme za běžné. Udělat z těchto příběhů cyklus napadlo Standu Havlíčka už kdysi. Pak dlouho chodil, dumal, shromažďoval tipy a podklady a teď v lednu se urodilo. Víc už vám o tom napíše sám uvnitř časopisu. Grafickou podobu připravilo studio Carton Clan a doufám, že se vám bude líbit tak, jako nám. V časopise najdete ještě novou rubriku Okénko do magisterliter. Nejdřív jsem si myslel, že magisterliter jsou v současných českých lékárnách jen nostalgickou vzpomínkou na časy dávno minulé, ale řada farmaceutů mě přesvědčovala, že ne, že naopak zájem o přípravu léčiv v některých lékárnách se zvyšuje, ožívá, možná i v souvislosti s častými výpadky léčiv. Podobně se chceme věnovat i dalším tématům a farmaceutickým specializacím. Včetně v prosincovém editoriale zmiňované přípravě individuálních čajových směsí. Hlavně ale chceme pořad a stále dokola opakovat a ukazovat, obálkou i obsahem, jak obrovský a nesmazatelný je význam lékárníka. A to jak v dějinách, tak dnes a zítra za tárrou. Chceme připomínat, že lékárníci rozhodně mají být na co hrdí. Já nejsem lékárník, ale stejně jsem na vás hrdý. Tak. A teď už si užijte nové číslo ročníku 2020 a vůbec celý rok, určitě to bude stát za to.

Zdeněk POKORNÝ

šéfredaktor Mgr. Zdeněk Pokorný

redaktor PharmDr. Stanislav Havlíček

redakční rada

PharmDr. Jan Horáček (předseda), Mgr. Michaela Bažantová,
PharmDr. Přemysl Císař, Ph.D., PharmDr. Pavel Grodza,
PharmDr. Kamil Hrubý, Ph.D., doc. RNDr. Jozef Kolář, CSc.,
MVDr. Mgr. Kateřina Návojevová Horáčková,
PharmDr. Miloš Potužák, PharmDr. Pavel Škvor, MBA

vydavatel

Česká lékárnická komora, Rozárčina 1422, 140 02 Praha 4

sazba Kateřina Hoferková

tisk a distribuce

CZECH PRINT CENTER a. s.
Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová

ČČL č. 1 vychází 27. 1. 2020 v nákladu 9 082 výtisků.

předplatné a inzerce objednávky v redakci časopisu

redakční uzávěrka č. 2/2020 – 1. února 2020

ISSN 1211-5134

Registrováno MK ČR E 6651, MIČ 46330

Podávání novinových zásilek povoleno

Oblastní správou pošt v Ostravě

čj. 1559/96-P/1 ze dne 19. 6. 1996

autorům

Maximální rozsah redakci nevyžádaného příspěvku je do 165 řádků normovaného rukopisu (NR; 1 řádek = 60 úhozů) • K příspěvkům přes 65 řádků NR požadujeme tematickou nebo ilustrační fotografii (kresbu, reprodukci apod.) • Redakce si vyhrazuje právo příspěvky krátiť či stylisticky upravit. Na otištění rukopisu není právní nárok.

obsah

Ostrý start do nového roku	4
Ze života právníka v komoře – díl desátý, leden 2020	5
Zástupci ČLnK, MZd a SÚKL jednali o digitalizaci, počtu položek na receptu a přístupu k eReceptům	5
SMS-RECEPTY v lékárně katastrofou	7
Zeptali jsme se	8
Lékárníci mění svět	10
Možná se tak narodila, možná to byl lékárník	11
Upozornění na důsledky nesplnění cyklu celoživotního vzdělávání 2017–2020	13
Interaktivní dispenzační semináře	14
Semináře	15
Časopis českých lékárníků 2019	17
Osvědčení k výkonu lékárenské praxe	21
Stalo se v prosinci	24
Lékařnice maminky report 2019	24
Co zaznělo na 14. Evropském setkání lékárníků?	27
Okénko do magisterliter: Autologní sérové kapky	30
Nové nebo méně známé léčivé rostliny: Gynostemma pentaphyllum (Thunb.)	31
Molekula měsíce: Ensifentrine	32
Červená fermentovaná rýže	33
Patnáct Cen Scrip po patnácté	34
Deník holky z lékárny	35
Významná jubilea	35

Ostrý start do nového roku

Tento úvodník píšu téměř na den přesně dva měsíce od volebního sjezdu, na konci vánočních a novoročních svátků. I přes poměrně krátkou dobu působení nového představenstva Komory se podařilo uskutečnit celou řadu jednání, zpracovat nemalé množství materiálů, připomínek k legislativě a byli jsme výrazně vidět i v médiích.

Mgr. Aleš KREBS, Ph.D.

Již na sjezdu, a později i v našem časopise, jsem hovořil o tom, jak důležitá je pro nás spolupráce se státní správou a že se tomuto tématu chci okamžitě začít věnovat jako jedné ze zcela zásadních priorit nutných k prosazování našich cílů a požadavků. Hlavním úkolem bylo a je najít a udržovat s ministerstvem zdravotnictví a SÚKL korektní způsob vzájemné komunikace, informování se, jak prostřednictvím oficiálních jednání, tak i přímo osobně. Považuji za důležité, aby Komora působila jako slušný a sebevědomý partner dodržující vzájemné dohody. I s tím, že i případná vzájemná nedorozumění je třeba řešit v první řadě interně, nikoli mediálně. Zároveň ale tak, aby korektnost nebyla druhou stranou brána jako slabost. Také jsem zmiňoval skutečnost, že vzhledem k rozsáhlosti témat a agendy Komory je pro úspěšné plnění jejich úkolů důležité zapojit do naší činnosti co nejvíce členů a především si vše co nejlépe rozdělit.

S posunem ve způsobu komunikace a v jednání jsme začali s ministrem zdravotnictví přímo na posledním sjezdu Komory. Průběžně se s ministerstvem i SÚKL vzájemně informujeme o aktuálních problémech v našem oboru a snažíme se na základě věcných informací o nalezení společných řešení. Klíčovým úkolem, který bylo třeba začít řešit neprodleně po sjezdu, byl přístup státních autorit k FMD ke konci roku 2019. Výsledkem dohody je publikované a opakovaně medializované vyjádření ministra zdravotnictví, které oficiálně poprvé zaznělo z jeho úst na jednání PČLnK 26. listopadu 2019. Dále jsme si stihli vzájemně potvrdit příslib jednání ke změně odměňování lékárenské péče během prvního pololetí tohoto roku a způsob vzájemného informování o výpadcích léčiv nebo změny v úhradě likvidace nepoužitelných léčiv. Připraveno je jednání ke stavu digitalizace listinných receptů, k projednání je i řešení přístupu k nyní jednopoložkovým elektronickým receptům. Věříme, že pozitivní výsledek přinese zásadní snížení administrativy při výdeji. Absolvovali jsme také jednání pracovní skupiny pro lékárenství na SÚKL. Průběžně, mimo oficiálně svolaná jednání, pak s ministerstvem i SÚKL řešíme další záležitosti, k nimž není nutné se scházet osobně a je možné je projednat telefonicky nebo prostřednictvím mailů. Na druhou stranu jsou nám předkládány i legislativní návrhy ministerstva k připomínce a projednání. Jedním z těch zcela aktuálních je tzv. emergentní systém dodávek léčiv. Naše připomínky jsme

již uplatnili i v připomínkovém řízení a na jejich podstatě není prakticky co měnit.

Od sjezdu za sebou máme tři celodenní jednání představenstva. Podle reakcí zejména nově zvolených členů si troufnu tvrdit, že mnohé z nich velký objem agendy zpracovávané Komorou překvapil. Na druhou stranu musím ocenit jejich chuť do práce, zapojení do pracovních skupin a díky velké vzájemné otevřenosti během zasedání PČLnK snad i jednodušší začátek jejich činnosti v řadách představenstva. Po Novém roce tak definitivně končí doba prvotního ostychu a nastává plnohodnotné zapojení všech do práce Komory.

Především díky nově upraveným vztahům se státními autoritami měli v rámci zasedání představenstva jeho členové možnost diskuze přímo s ministrem zdravotnictví, který původně plánovaný čas návštěvy pro své sdělení k FMD značně protáhl, ačkoli se měl účastnit jiného důležitého jednání. Mohli jsme se tak věnovat i dalším zdánlivě banálním věcem, které často velmi trápí většinu lékárníků a na něž opakovaně upozorňují i delegáti sjezdů. Diskuze byla velmi otevřená, nikoli však vyhrocená a držela se ve zcela kultivované rovině. Posledního předvánočního jednání se pak zúčastnil náměstek ministra zdravotnictví, který s námi přišel diskutovat emergentní systém, před tím již projednávaný ve vedení Komory, ministerstva a SÚKL. I s ním jsme se dostali k některým dalším problémům současného lékárenství.

Velmi důležitou věcí je právě koncepční práce při přípravě legislativních změn. Ukazuje se to názorně na příkladu jednopoložkových receptů. V tuto chvíli asi nemá smysl plakat nad rozlitym mlékem kdo, co, kdy a jak prosadil, protože jejich samotná existence by nemusela být například vzhledem ke způsobu vyúčtování zdravotním pojišťovným vůbec špatná. Naráží však zejména na zvýšené množství SMS kódů a tím výrazně vyšší pracnost při zadávání do počítače. Kdyby se současně s jejich zavedením podařilo vytvořit systém, v němž bude možné přistoupit jedním kódem ke všem nevydaným receptům nebo „rozložit“ jeden vícepoložkový recept na jednotlivé položky, pak by vše vypadalo zcela jinak. Současná situace je důkazem toho, jak moc žádoucí je prosazovat komplexní řešení.

Nelze čekat, že se nám podaří za dne na den zcela změnit lékárenství a prosadit to, po čem voláme někdy i dlouhá léta. Jisté je však to, že se nám daří se státní správou restartovat dříve poněkud pošramocené vztahy a po malých krůčcích měnit její přístup k lékárníkům. Určitým důkazem může být i s ministrem operativně svolané jednání k digitalizaci listinných receptů v okamžiku, kdy se ukázalo, že ne vše je tak funkční, jak by mělo teoreticky být. Přejme si, aby nám to všem vydrželo po celý letošní rok.

V době, kdy čtete tento první letošní úvodník, se sice blíží už konec ledna, ale i tak vám přeji úspěšný rok 2020, spokojené pacienty a především pevné zdraví.

Ze života právníka v komoře – díl desátý, leden 2020

Díky těmto článkům je přelom každého z měsíců vymezen splněním povinnosti připomenout si dny minulé. Vánoce přežily kobercové nálety paragrafů, ostřelovány byly ze všech stran, svou funkci dobití vnitřního akumulátoru ale splnily. Legislativní stav se v prosinci dostal do bodu, který zahltil všechny. Chaos je slovo, které mne napadne jako první. Považte sami.

Mgr. MUDr. Jaroslav MARŠÍK

Začaly platit úhrady zdravotnických prostředků podle nového seznamu SÚKL a číselníku VZP. Odlišné číslování skupin zdravotnických prostředků, chybějící pole různých typů úhrad, včetně té procentní, odlišné maximální ceny v seznamu od těch na trhu, problematické jednotky kusů atd.

Konečně vyšla nová předepisovací vyhláška. Na poslední chvíli v ní byl posunut nástup jednopoložkových listinných receptů do začátku května. Jinak řečeno, do dubna mohou být listinné recepty dvupoložkové, zatímco eRecepty se na jednopoložkové mění už od ledna. Zas a znovu se upozorňuje na pravěkost přenosu sms identifikátoru z mobilu pacienta do systému lékárny.

Zachování dvou položek na papírovém receptu okamžitě vyvolává otázky, jak to bude s jeho digitalizací. Bude to tak, že každá položka se bude digitalizovat jako jeden záznam o výdeji.

Digitalizace vyvolává i mnoho jiných otázek. Třeba, jestli ji stihnou Mágové (poskyvatelé lékárenských informačních systémů) do konce roku naprogramovat. Zvláště, když toho musí programovat mnohem víc než jen ji. Víme, že stihli. Za jakou cenu? Že zrovna tito mužové a ženy si toho z Vánoc moc neužili. Stejně to na počátku roku skřípe. Z terénu tak chodí na jednu stranu stesky, že se digitalizace zdařila po 20 minutách. Pacient byl trpělivý. Na druhou stranu vztekle podávané historky o výdeji 7 léků na základě zadání 14 identifikátorů dolovaných ze sms poté, co lékař původních 7 receptů zrušil a vystavil 7 nových. Pacient byl také trpělivý. Až se zdá, že se všichni hodně naučí o trpělivosti. Víme už také, že dítě pod 33 dnů věku se nejspíš nepodaří ztotožnit, stejně jako cizince, který tu nemá trvalý pobyt nebo azyl. Že jakmile pacient odejde, bude jeho ztotožnění prakticky nemožné, takže není rozumné to nechávat na odpolední retaxaci. A že za neztotožněného pacienta nebude těch 12 korun. A také víme, že recept z Německa se digitalizovat nemusí. Ani z Polska nebo jiného členského státu. Ale se zájmem sledujeme, jak se chystá mezistátní elektronická

Pokračování na další straně

Zástupci ČLnK, MZd a SÚKL jednali o digitalizaci, počtu položek na receptu a přístupu k eReceptům

Ve čtvrtek 9. 1. 2020 se v sídle SÚKL sešli za ČLnK prezident Aleš Krebs, viceprezident Martin Kopecký, právní poradce Jaroslav Maršík a IT poradce Jan Šípek, za MZd ministr zdravotnictví Adam Vojtěch, náměstek ministra Filip Vrubel, vedoucí oddělení léčiv a zdravotnických prostředků MZd Daniela Rahmaniová a za SÚKL ředitelka Irena Storová, ředitel odboru informačních technologií Petr Koucký a Renata Golasíková z oddělení eReceptu.

Na programu bylo projednání aktuálního stavu digitalizace, počtu položek na receptu a možných úprav přístupu farmaceuta k eReceptu.

Během prvních dnů roku 2020 se podle statistik SÚKL digitalizovalo 7000 záznamů o výdeji na listinný recept denně.

Při jednání se diskutovalo zejména o

- krátkém čase pro implementaci změn do lékárenských informačních systémů s tím, že do budoucna bude snaha řešit obdobné záležitosti s větším časovým předstihem a s ještě užší vzájemnou součinností s lékárníky a dodavateli lékárenských informačních systémů,
- době odezvy CÚER při digitalizaci, která podle statistik SÚKL nevykazuje prodlevy; bylo vysvětleno, že pro lékárníka proces digitalizace zahrnuje nejen samotnou odezvu CÚER, ale celý proces přenosu informace z listinného receptu do elektronické podoby včetně ztotožnění pacienta,

Pokračování na další straně

Pokračování z předchozí strany

Ze života právníka v komoře...

preskripce. To ještě nehoří, ale tak nějak tušíme, že když se dá dohromady 28 centrálních úložišť, zrodí se něco, na co se budeme muset dobře připravit. Snad na to zase nepadnou vánoční svátky Mágů.

Koho digitalizace nezmožila, dostal příležitost své dny položit na oltář studia konopných věd. Nelze stručně vypovědět, jak konopí samo přispívá k rozmnožení výskytu těch diagnóz, k jejichž léčbě je určeno. Tedy ne přímo konopí samo, ale to, co se kolem něj odehrává. Dostalo se mu cti být cenově regulováno samostatným cenovým předpisem. Běžná regulace IPLP je na konopí krátká. Zdá se ale, že na regulaci konopí jsou krátcí úplně všichni. Hrozně moc se chce stanovit množinu typizovaných přípravků, přidělit jim kódy, a ty potom vykazovat. Ty, a žádné jiné. Jenže jak si nenechat přerůst přes hlavu počet prvků množiny, v níž se poctivou kombinatorickou prací musí školení matematici VZP vypořádat s rostlinou o dvou účinných látkách o různých poměrech složení a s přípravky o různých navázkách, složkách, a ještě k tomu i v různých počtech jednotek v balení. Vznikl tak nevídaný číselník čítající přes 14000 položek. Teď ještě raději neříkejme, kdo bude hledat tu správnou. Také má lékárník hlídat nejen 180 g rostliny za měsíc, ale i 30 g které se vejdou do

měsíčního limitu 90% úhrady. Hlídní těch 30 g ale pro lékárníka není doladěné.

Ničeho se ale nebojte, problémy jsou od toho, aby se řešily. A ony se řeší a všichni vykazují snahu je řešit. Pátrat po tom, kdo za ně může, ničemu neprospěje. Preventivně se jim předchází třeba včasným připomínkováním připravovaných norem. V prosinci to byly namátkou novela zákona o návykových látkách, vyhláška o zdravotnické dokumentaci, vyhláška o konopí nebo nový zákon o elektronickém zdravotnictví. A abyste měli včasné informace o tom, co se chystá, na webu komory jsme publikovali mj. články o obou cenových předpisech, komentované znění nové předepisovací vyhlášky nebo celkový přehled změn z přelomu roku. Čeho jsme se nedočkali, je novela vyhlášky o správné lékárenské praxi.

Vše nasvědčuje tomu, že rok 2020 nebude nudný. Věcí, které si zaslouží péči a pozornost, je nepočítaně. A stále budou přibývat novinky. Vývoj stále dbá o to, aby průměrná úroveň IT dovedností na jednoho lékárníka přesahovala tutéž průměrnou dovednost v jiných zdravotnických stavech o několik řádů. A na to může být český lékárník bez jakékoliv ironie pyšný. Během roku pak může ve chvílích výpadků různých systémů přemýšlet nad tím, na co ještě. A že má na co, ale to už bych pochleboval moc okatě.

Pokračování z předchozí strany

Zástupci ČLnK, MZd a SÚKL jednali...

- rozsahu údajů, které lékárník musí pořídit při digitalizaci ručně, protože je nemá možnost získat z odezvy od CÚER nebo např. z registru zdravotní pojišťovny.

Všichni zástupci jednajících stran se shodli na tom, že ačkoliv zatím nebyla vydána a nenabyla účinnosti novela vyhlášky č. 84/2008 Sb., o správné lékárenské praxi, je vhodné listinné recepty digitalizovat již nyní. Lze si tak na proces digitalizace přivyknout, přispět k úplnosti lékového záznamu pacienta, který začne být přístupný od 1. 6. 2020, a čerpat úhradu za digitalizaci ztotožněného pacienta. Právě kvůli ztotožnění pacienta a úplnosti jeho lékového záznamu je také vhodné se pokusit opravit případnou chybu při neztotožnění pacienta, dokud je ještě v lékárně, a neodkládat nápravu na později, kdy už nebude možné zkontrolovat jeho údaje např. v průkazu totožnosti.

Ohledně počtu položek na receptu zástupci MZd i SÚKL upozornili na to, že v mezirezortním připomínkovém řízení proti změně ze dvou položek na receptu na jednu nepodal žádnou připomínku lékaři ani lékárníci. Pokud je nyní proti jedné položce velký odpor, pak jsou ochotni připravit změnu, ale pod podmínkou, že na ní bude prokazatelná shoda. Zástupci ČLnK vysvětlili, že momentálně, pokud stále není možné, aby farmaceut přistupoval ke všem dosud nevydaným eReceptům jednoho pacienta jednorázově namísto zadávání všech identifikátorů, je snížení počtu položek na jednu

skutečně praktický problém. Lékaři v novém režimu ještě více upřednostňují sms před tištěnými průvodkami a nejčastější komplikace nastávají u polymorbidních pacientů s rozsáhlou preskripcí, kteří většinou neumí využít funkcí chytrých mobilních telefonů, nevyužívají mobilních dat, nebo používají staré telefony. Problematické je i samotné vyhledání vícero sms s identifikátory a jejich zadávání do lékárenského systému.

Výhledově by se mohlo uvažovat o principiální změně chápání eReceptu, která by umožnila lékaři předepsat najednou s jedním elektronickým podpisem více druhů léčivých přípravků, lékárníkovi přistoupit k eReceptu nebo eReceptům jednorázově, ale současně tak, aby následně mohl pracovat s jednotlivými položkami samostatně. Prozatím by bylo možné uvažovat o tom, že se počet položek změnou vyhlášky v řádu jednotek měsíců vrátí na dvě, jako tomu bylo dosud. Všichni se shodli rovněž na tom, že by se měl hledat způsob, jak přístup lékárníka k eReceptům zjednodušit a omezit tak komplikace související s načítáním identifikátorů z sms zpráv.

Na schůzce byl dohodnut konkrétní postup pro příští období. Zástupci MZd i SÚKL jsou nyní dostatečně informováni o problémech, k nimž v lékárnách dochází, a bylo domluveno, že ČLnK bude v předávání nových poznatků z terénu pokračovat. Pro tuto chvíli lze tedy očekávat projednání návratu ke dvěma položkám se zástupci lékařů a rychlou přípravu novely předepisovací vyhlášky, brzkou publikaci novely vyhlášky o správné lékárenské praxi, informovanost o průběhu digitalizace a hledání řešení jednoduššího přístupu k eReceptu lékárníkem.

(red)

SMS-RECEPTY v lékárně katastrofou

Od spuštění e-preskripce bylo jasné, že přetukávání sms-kódů pro stažení receptů z centrálního úložiště do PC v lékárně bude titěrná práce. Administrativně náročná, zatěžující, dost možná zbytečná. Sms-recepty přitom rostou na oblibě a tvoří v určitých lékárnách či určité části jejich provozu klidně polovinu přijatých receptů. Mezi recepty zasílané

formou sms převažují ty na chronickou medikaci. A mezi telefony uživatelů bohaté medikace převažují starší typy, ze kterých se kód musí opisovat. I když se již objevují aplikace na čtení kódu z jiného mobilu, žádná počítačová čtečka neumí přečíst alfanumerický sms kód do lékárenského SW.

A to už máme sms-recepty několikátý rok.

PharmDr. Antonín SVOBODA

Od 1. ledna 2020 pak stát lékárníkům situaci ještě přitížil. 1 recept = 1 lék = 1 kód. Jednoduchá matematika se v praxi mění na 1 pacient = 9 léků = 108 úderů do klávesnice. V týdnu po svátcích přišla pacientka, která měla předepsaných „jen“ 7 léků. A měla je v smsce. A aby to nebylo tak jednoduché, lékař udělal v preskripci určité změny. Proto jí poslal nových 7 kódů. Bezpečně vydat správně všechny předepsané léky znamenalo přetukat 14x12 znaků, což už je 168 znaků (neuděláte-li chybu). 168 znaků pro otevření preskripce jednoho pacienta. To nejenže dokáže výdej léků pořádně prodloužit, zejména však lékárník místo své odborné role jen ručně přepisuje kódy. Enigma. Rozklíčovat, co má pacient předepsané a pak ze zbytků sil popsat užívání. Za pacientem už dýchá další, možná spíše fronta pacientů. Zkontrolovat léky, zda jsou správně předepsány, nejsou mezi nimi závažné interakce, poskytnout informaci ke správnému užití léků, podpořit compliance, optat se na případné potíže, zjistit, zda nejsou nějaké nejasnosti v užívání léků, že žádný lék nechybí... To po desítkách přesně mířených úderů do klávesnice, zírání do mobilu a do obrazovky. Ne, tato pakárna se s odborností nedoplňuje...

Nestačilo by místo 168 úderů použít jeden kód pro otevření celé preskripce? Nebo ještě lépe číslo pacienta, případně přejet čipovou kartou čtečkou mávnutím ruky v jedné vteřině. Ano, elektronizace může být dobrým nástrojem a jistě je logickým vyústěním možnost vyzvednout léky na předpis, aniž by pacient musel recept dostat do ruky. Její současné provedení je však nešikovné. Proč by měla být nosičem zrovna sms? Lékař nahrává, lékárník vydává ze stejného úložiště. Ale aktivace přístupu je zasílána smskou, a to ještě pro každý vydávaný lék zvlášť...?

Ostatně ani pro pacienty to nemusí být výhra. Pro některé starší lidi je to stresující forma, s telefonem nejsou tak zblhlí a v lékárně mají obavy, že to s tím zkrátka „neumí“. Listinná průvodka mj. informuje pacienta, co má předepsané,

a pacient si tak může včas zkontrolovat, jestli něco nechybí. Lékárníkovi usnadňuje načtení receptu ze systému i vychystání léků před dispencí. Úskalí sms receptu pro pacienta spočívá zkrátka v tom, že se nevydá všechno. Jeden den nám volala překvapená pacientka, že jí chybí Anopyrin®. Ze čtyř sms kódů byly v lékárně uplatněny 3. Buď nebyl kód lékárníkovi předložen, nebo byl omylem přeskočen, obojí se teď prostě stává. Tak jsme po telefonu prošli kódy, které byly k výdeji využity, a zjistili, který ze čtyř kódů chyběl. „Ano, to bude ten Anopyrin®.“ Ovšem ani po dvojím nadiktování se recept neotevřel. V některém ze 12 diktovaných znaků musela být chyba. Duchapřítomně jsem paní poprosil, zda je schopna mi tento kód přeposlat na náš lékárenský mobil. Paní ve středním věku telefon ovládá skvěle a vzápětí přišel kód receptu, který jsem si pomocí aplikace převedl do čarového kódu. Byl to ten Anopyrin® a pacientka sice na druhou návštěvu, ale dostala všechny léky. Zabralo to tak dvacet minut navíc.

Další den ráno mě krátce po sedmé vzbudila sms zpráva. 9 pípnutí. Jsou to eRecepty pro mého otce. On má starou Nokii®, ale z ní bych přepisovat nechtěl, tak to má u lékaře nasměrované na můj telefon. Naštěstí vím, že nejspíš dostane i listinnou průvodku.

Je vtipné, že i v předávání identifikátoru jsou duplicity. Při jedné expedici mi pacientka předala listinné průvodky s čarovými kódy a po výdeji léků oznámila, že jí ještě přišly nějaké recepty na mobil a jestli bych se na to nemohl podívat. Po načtení několikátého kódu receptu, který jsem jí právě před chvílí vydal, jsem se paní zeptal, zda jí nějaký lék chybí, protože bych nerad jen zbytečně opisoval smsky. Zbytečného přepisování už tak máme dost u receptů, na nichž je předepsán výpadekový lék a pacient už to „zkouší“ v páté nebo osmé lékárně. My se na pacienty zlobit nemůžeme, ale bohužel je dnes občas skutečně těžké předstírat, že nám netečou nervy. Toto je nyní náš denní chléb a pořádně zhořknul.

Jak už jsem zmínil v úvodu, problém není v možnosti pacienta získat recept od svého lékaře na dálku, ale realizace přes sms kódy, navíc de facto ke každému léku, je podle mého názoru nešťastná. V podstatě jde jen o to identifikovat pacienta nebo příslušnou preskripci a načíst všechny recepty. Jedním krokem! Ze státní správy byla námitka, proč nemůžeme jedním kódem otevřít celou preskripci. Pacient má mít možnost si zvolit, který lék bude chtít teď a tady vybrat. „Dejte mi ten PQA4W??E5S2 a ten PQ2EW7??IQTQ si vyzvednu později nebo jinde nebo vůbec.“

Je krásné, jak úředníci myslí na všechno a chrání naše práva. Narozdíl od neustálého přepisování kódů z mobilu jsem však takový případ ještě nezažil. Pro poněkud konspirační a evidentně výjimečný případ byl zvolen systém v běžném režimu docela nesnesitelný. A podle ochrany osobních údajů bychom ani neměli vidět jiné léky, které pacient užívá.

Pokračování straně 9

ZEPTALI JSME SE

Letos končí tříletý cyklus povinného celoživotního vzdělávání lékárníků. Na jeho splnění je vázána i platnost osvědčení. Jaký máte názor na nastavení a fungování tohoto systému? Co byste případně změnili? Jak jste na tom vy osobně, máte splněný počet bodů?

PharmDr. Lenka BURGETOVÁ,
Lékárna U Červeného orla, Praha

Naše povolání vyžaduje kontinuální doplňování vědomostí, proto vítám, že je na jeho plnění vázána alespoň platnost osvědčení vedoucího lékárníka. Já sama mám již potřebný počet bodů nasbíraný, což je zajisté dáno také snadnou dostupností vzdělávacích akcí v Praze.

Je však škoda, že pro všechny lékárníky vzdělávání, za které mohou získat body do CV, není stejně dostupné. V některých oblastech ČR, i když by lékárníci měli zájem se vzdělávat, nemají příliš možností a body se jim sbírají mnohem hůře. Proto bych do budoucna uvítala, kdyby se konalo víc vzdělávacích akcí s bodovým ohodnocením v oblastech, kde je jich nyní minimálně.

PharmDr. Lukáš MALÝ, Valdštejská lékárna, Frýdlant v Čechách

Pokud si dobře pamatuji, byl jsem jedním z delegátů, který o rozhodnutí svázání osvědčení na plnění CV hlasoval. Myslím, že to byl správný krok, a jsem rád, že se to prosadilo. Věřím, že odborní zástupci a vedoucí lékárníci lékáren by měli být schopni těch 90 bodů během 3 let bez problémů splnit. Bude mrzuté, až někdo

na poslední chvíli zjistí, že potřebuje vzdělávání splnit, a začne to řešit příliš pozdě. Osobně mám cyklus splněný a moc námahy jsem vyvinout nemusel.

Mgr. Filip ŠKARDA, U Matky boží pomocné, Veselí nad Lužnicí

Já sám za sebe musím říci, že splněný počet bodů již mám a nedomnívám se, že by to měl být problém pro jakéhokoliv lékárníka. Jistě, často na sjezdu znějí argumenty, že se přeci můžeme vzdělávat i jinak, mimo systém CV, tento argument je dle mého názoru lichý a šel by použít pro jakéhokoliv podobné pravidlo napříč

odvětvími. Je pro mě velmi zásadní nastavení této povinnosti a její vázání na platnost osvědčení. Kdokoliv, kdo chce vykonávat vedoucí funkci, školit mladší kolegy a praktikanty, by měl jasně deklarovat, že vzdělávání plní. Je velmi dobře, že jsme se na sjezdech ČlnK dohodli, že se plnění CV spojí s platností

osvědčení alespoň v našich stavovských předpisech. Já osobně bych se nebál jít mnohem dále a provázat výkon funkce VL a OZ s plněním CV přes ještě vyšší právní předpis, např. „ZoL“ nebo „Zákon o komorách“ či jiný. Základní funkcí ČlnK je přeci mimo jiné garantovat odbornost svých členů a nevidím příliš jinou možnost, jak to dělat, než poskytnout kvalitní možnosti, jak se vzdělávat, ale zároveň pozvednout pomyslný zdvihnutý prst pro ty, kteří toho nevyužívají. Závěrem bych to shrnul přáním ke všem kolegyním a kolegům. V dnešní hektické době plné FMD a dalších on-line nesmyslů, které na nás naši zákonodárci sypou, je o to více důležité nezapomenout se vzdělávat v našem povolání a zachovat si tak status největšího odborníka na léky.

Mgr. Josef NEJEDLÝ, Pilulka Lékárna, Břeclav

Počet příslušných bodů mám splněný, především díky absolvované atestaci v roce 2018. Je určitě správné, že vedoucí lékárník musí plnit celoživotní vzdělávání. Já osobně bych uvítal možnost „povinných“ školení od komory, které by musel vedoucí lékárník absolvovat. Školení by zaručovalo lékárenský standard ve všech lékárnách. Protože

vedoucí by získané znalosti z těchto seminářů předal kolegům na svojí lékárnu. Zároveň bych si přál více seminářů z oblasti vedení lidí, lékárny, time managementu, komunikace atd. Uvidíme, myslím, že současná krize nám může pomoci v nových začátcích.

PharmDr. Miroslav KOŠKA, Lékárna Dr. Max, Brno

Povinnost plnit CV máme danou zákonem. Vzhledem k dynamice našeho oboru, nejen po stránce odborné, ale i legislativní a technické, by však měl každý expedient sám od sebe cítit vnitřní potřebu alespoň zběžně sledovat všechny změny. Aneb co platí dnes, včera ještě neplatilo a zítra už platit nemusí. Nabídka vzdělávacích akcí různých formátů,

ať už od ČlnK či komerčních, je podle mě více než dostatečná. Osobně si velmi vybírám, čemu budu čas věnovat. Přesto jsem žádný cyklus CV neměl problém daný počet bodů překonat. To, že musí CV plnit držitelé osvědčení, považuji za automatické. Vždyť se jedná o garanty odbornosti každé lékárny. Je škoda, že se ještě nenašel nástroj, jak CV vymáhat po všech lékárnících. Každý z nás by měl pracovat v souladu s aktuálně uznávanými informacemi. A to podle mě bez plnění CV jaksí nejde. Stranou ovšem zůstává kvalita a přínos některých akcí.

Mgr. Ondřej BEDNAŘÍK, Lékárna U Řeky, Trutnov

Pokud se prezentujeme jako odborníci na léčiva, pak je určitá forma celoživotního vzdělávání potřebná. V minulosti jsme vždy debatovali o tom, jak body do CV vymáhat. Současná podoba navázaná na osvědčení jistou vymahatelnost zaručuje, není však všespásná. Vždy totiž záleží na každém lékárníkovi, jak se k vlastnímu zdokonalování

postaví a jak svou odbornost obhájí před pacientem. Momentálně mě nenapadá nic, co bych na stávajícím systému CV měnil. Co se týče poslední otázky, odpovím stručně: Mám.

PharmDr. Přemek CÍSAŘ, Lékárna Modřínová, Třebíč

Jsem rád, že po letech diskusí se na povinnost plnit podmínky celoživotního vzdělávání váže aspoň platnost osvědčení. Myslím, že jsme během tohoto cyklu doladili i tu drobnost, že některé body je možné doplnit až po skončení cyklu (třeba za publikační a pedagogickou činnost) a ke ztrátě osvědčení dojde až k poslednímu dni

v roce, ač cyklus končí posledního srpnového dne. Domnívám se, že by se tato povinnost měla vztahovat na všechny lékárníky, aby tak Komora plnila svou funkci dohlížet na kvalitu poskytované péče. Já osobně plním. Okresní představenstvo, kterého jsem členem, se snaží, abychom měli „doma“ dostatek příležitostí k plnění. Tady patří dík Davidu Šindelkovi a Vlastě Chytkové, kteří mají tuto agendu v našem okresním představenstvu již roky na starosti.

Mgr. Marcel PANDADIS, Lékárna Uherskohradištské nemocnice a. s.

Náš obor za posledních 30 let prošel dramatickým vývojem. Potřeba celoživotního vzdělávání je dnes aktuálnější než kdy jindy, a to jak po stránce odborné, tak i legislativní. S navázáním plnění podmínek celoživotního vzdělávání na platnost osvědčení souhlasím, doporučuji představenstvu komory hledat podobné řešení, jak motivovat i farmaceuty bez osvědčení.

A co se týče mé osoby – PRŮBĚŽNĚ PLNÍM (většinou i něco jiného, než bodové konto)!!!

Pokračování ze strany 7

SMS-RECEPTY v lékárně katastrofou

Máme mít minimum informací. Jak máme ale vyhodnotit duplicitu nebo interakci? Asi jen z toho, co nám řekne pacient. Ale pozor – nově z toho, co bude viditelné v lékovém záznamu. Takže zatímco od 1. června má lékárník vidět léky v lékovém záznamu rok nazpět, vědět, co všechno má pacient předepsané nyní, to je moc indiskrétní. Hmm? Argumenty těch, kteří systém vytváří, spíše prohlubují marnost a beznaděj. Berou nám víru v normalitu. Systém se má dělat hlavně s ohledem pro běžnou funkci a uživatelsky přívětivě – pro lékárníky, lékaře i pacienty. My lékárníci jsme tu nikoli pro nekonečné přepisování kódů, ale pro to, abychom pomáhali pacientům, dohlídli na správné a co nejbezpečnější užití léků.

Soukromá lékárna v Olomouci přijme:

LÉKÁRNICI / LÉKÁRNÍKA

- plný i částečný úvazek
- vhodné i pro absolventy
- příjemné pracovní prostředí a kolektiv
- výhodné platové podmínky
- možnost příspěvku na bydlení a dojíždění
  - provoz pouze Po-Pá
  - nástup možný ihned

Kontakt: +420 605 837 228

J-2

Příkladem příjemného vzdělávání je určitě tradiční Vánoční seminář v Odrách.

Lékárnici mění svět

Vynálezy, které změnily svět farmacie, jsou mezi námi všeobecně známy, třeba Sertürnerův morfin nebo Hoffmanův Aspirin. I když vlastně ne, ono se to sice málo ví, ale autorství přípravy čisté acetylsalicylové kyseliny esterifikací fenolické hydroxy skupiny bylo v roce 2000 připsáno Arthuru Eichengrünovi. Na Felixe Hoffmanna tak „zbyl“ ten méně prospěšný ze dvou významných objevů – heroin. I tady byl ovšem Hoffman až druhý, o 23 let dřív ho už totiž syntetizoval Angličan Charles Romley Alder Wright. Nejde zapomenout ani na další objevy – na vakcíny, na kurare, na adrenalin. A už vůbec nejde nezmínit penicilin a ostatní antibiotika a antivirotika. O tom všem už jsme v tomto časopise někdy psali a zase budeme.

Časopis českých
lékárníků
měsíčník státní lékařské komory
1/2020 ročník XXII
vychází 10x

Ale vynálezy z lékáren měnily a změnily svět i mimo léky a zdravotnictví. Notoricky známý je příklad světově nejprodávanějšího nealkoholického nápoje CocaColy a později jejich dalších „generických“ forem – Pepsi (Coly), RC Coly a dalších. S označením generika bych asi u současných výrobců a prodejců limonád narazil, ale tenkrát to tak bylo.

Za všemi najdete nějakého lékárníka a lékárnou, která si léčivou sodu – ochucenou limonádu syčenou oxidem uhličitým patentovala pro vlastní prodej v ceně 5 centů za sklenici.

Když zůstaneme u potravin, změnil lékárnici svět dochucovadel, pečení dortů, vaření pudinků nebo i něčeho z dnešního pohledu tak obyčejného jako jednoduché přísolování polévek u oběda. A taky vynalezli sušené mléko a margarín. A kdybych měl přidat alespoň jeden český vynález určený ke konzumaci, nemůžu vynechat žaludeční likér z Karlových Varů.

Co jde dovnitř, musí i ven, a i na tomto konci byli lékárnici. První komerční toaletní papír (vlhčené ubrousky s aloe vera) se začal (ještě před vynálezem papíru bez třísek) prodávat v lékárně.

Mimo potravinářství ovlivnil celý svět obalové techniky a práci všech domácích kutilů na světě jiný lékárníkův vynález: lepicí páska.

Před patnácti lety jsem poprvé zaslechl myšlenku, že je třeba pozvednout vážnost povolání lékárníka. Ještě intenzivněji jsem to zaznamenal na přelomu let 2006/2007. A v té době jsem začal „sbírat“ lékárnícké vynálezy. Nijak systematicky, vlastně jsem zůstal u limonády a pudinku. Všechny ostatní jsem pokaždé rychle zapomněl, ale vždy jsem si říkal, že by se to mohlo hodit a nějak použít.

Letos to klaplo. Společně s novou grafickou podobou obálek časopisu přinášíme cyklus lékárníckých vynálezů. Je jich tolik,

že možná vystačí i na víc než jeden ročník. Proto si tímhle úvodním článkem nechci vystřílet všechnu municí (mimočodem uspávací pušku taky vymyslel lékárník) a prozradit vám víc z toho, na co se můžete těšit. Ale jestli máte nějaký svůj úlovek lékárníckého vynálezu, pošlete mi ho, rád si jej přidám na seznam.

Tenkrát v Hollywoodu

První vlaštovkou v cyklu je řasenka Maybelline. Letos jí je právě sto let a do seznamu lékárníckých vynálezů se dostala trochu trikem. Už tenkrát byla v Hollywoodu řasenkou filmových hvězd. Propagovaly jí (a dodnes propagují) největší hvězdy filmového plátna a k Hollywoodu se víc hodil příběh o nešťastné lásce, podnikavém lékárníkově a dobrém konci s přispěním řasenky. Pravda často ustupuje marketingu. Nic to ale nemění na tom, že za příběhem řasenky byli lékárnici. I když trochu jinak. Stejná lékárna, která se podílela na startu výroby řasenek Maybelline, položila na konci 19. století základy klinického zkoušení a výše zmíněný adrenalin patentovala už o 15 let dříve než Williams řasenku.

Tenkrát v Hollywoodu je taky nový film Quentina Tarrantina a s řasenkou Maybelline souvisí jenom hodně okrajově. Je to ovšem zároveň můj oslí můstek, abych připomněl i rubriku Lékárnici ve filmu, kterou bych rád znovu oprášil a možná přidal i lékárníky v literatuře. I k nim přivítám nápady na filmy, divadelní hry nebo knihy, napište mi.

Oprávněně sebevědomí

U většiny lékárníckých vynálezů, které (z)měnily svět, zůstávají lékárnici bezejmenní nebo zapomenutí. My bychom na ně zapomínat neměli, naopak měli bychom jejich význam často připomínat. A pokud to půjde, také je v mnohém napodobit. Velcí mužové a vynálezci lékárnici (žen tenkrát ve vynalézání ani v lékárnách mnoho nebylo) mají totiž jednu věc společnou. Ve své době patřili ke špičkám společnosti. Ne proto, že byli lékárníky, ale proto, že byli jejími platnými členy. Nezůstávali zahleděni do své profese a nesešli schovaní za tárou lékáren. Žili bohatými společenskými kontakty a rozhlíželi se do mnoha oblastí. Svými znalostmi je obohacovali, vedle vědeckého také ve spolkovém nebo politickém životě.

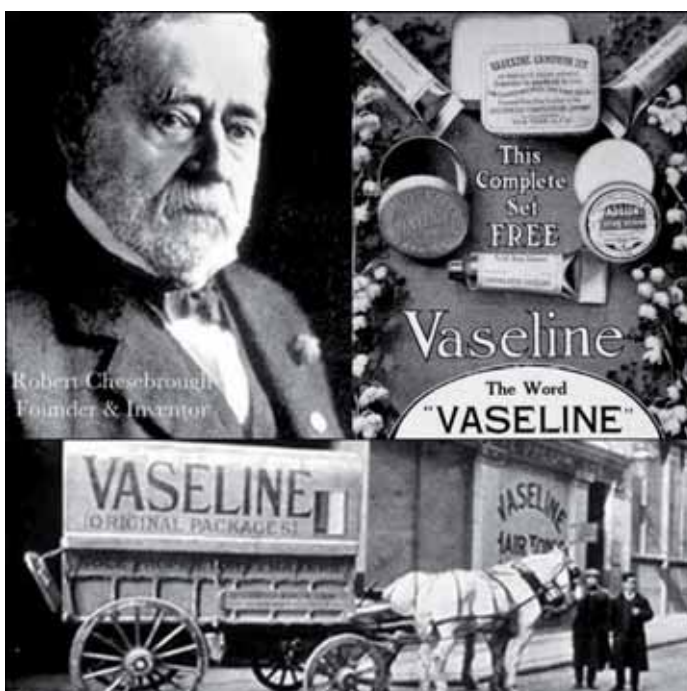
A většina z nich při tom všem zůstala skromná a důvěryhodná. Vážnost a důvěryhodnost jakékoliv profese totiž nestojí na její uzavřenosti a vnitřní zahleděnosti do sebe samé. Obraz profese tvoří především její přesah do okolního světa. Za důvěryhodností jejich členů zase stojí oprávněnost jejich sebevědomí a míra pozitivní interakce s okolím.

Na stránkách časopisu budete minimálně celý tento rok zjišťovat, že máme být na co hrdí. Lékárnícký příspěvek světu má tak široký rozptyl, že zasahuje snad do všech oblastí běžného i nevšedního života lidí.

Stanislav HAVLÍČEK

Možná se tak narodila, možná to byl lékárník

Na začátku 20. století vyrobil mladý lékárník Terry Williams dárek pro svou sestru Mabel, která se právě trápila nešťastnou láskou. Aby si mohla zvýraznit řasy, smíchal uhelný prach s vazelínou. Okrášlená Mabel potkala budoucího manžela a místo svatebního daru po ní Terry pojmenoval svůj vynález: Maybelline.

Takový příběh umístila v roce 2018 na svoje stránky Univerzita v Sydney, aby podpořila Mezinárodní den lékárníků. Jenže je to jenom pohádka. Mabelin bratr se totiž nejmenoval Terry (Terry Williams je bubeník skupiny Dire Straits) ale Thomas a nebyl lékárník. Příběh moderní řasenky byl tedy trochu jiný. U jejího zrodu ale opravdu byl lékárník (nebo několik), bohužel anonymní.

První zmínky o zvýrazňování očních řas, obočí a víček pocházejí ze starého Egypta z doby před 6 000 lety. Ženy k tomu používaly zejména malachit nebo galenit. Ty chudší pak uhlí, saze nebo krokodýlí trus.

Ženy Viktoriánské éry (19. století) pak používaly popel a saze rozmíchané za tepla ve šťávě z bezinek. V roce 1834 vyšly recepty na ztmavování řas a obočí v populární příručce o zdraví, kráse a módě „Toilette of Health, Beauty and Fashion“, kromě bezinkové šťávy byly v návodech také směsi kadidla a různé pryskyřice.

K těmto „vehikulům“ se pak měly přimíchávat saze získané „z talíře drženého nad plamenem lampy nebo svíčky“ a pro nanášení byl doporučován drobný štěteček z nejjemnější velbloudí srsti.

Všechno ale změnil „vynález“ vazelíny. O její objev se zasloužil chemik a lékárník samouk Robert Chesebrough. V roce 1865 byl tento odborník na destilaci kerosinu z velrybího tuku pozván jako poradce k jednomu z prvních naftových vrtů v Americe.

Pokračování na další straně

Pokračování z předchozí strany

Měl pomoci vyřešit nesnáze, které pro těžbu ropy znamenala polotuhá vosková substance, která ucpávala těžební potrubí.

Chesebrough si surovou hmotu – petrolejový gel odvezl do své laboratoře v New Yorku a téměř okamžitě si nechal patentovat proces jeho rafinace a filtrace přes aktivní uhlí. V roce 1870 otevřel první továrnu na výrobu a o dva roky později byla patentována Vaseline – přípravek na hojení kůže, lubrikant, pomáda na rty a balsám pro suchou kůži. S obsahem fenolu se jako hojivá desinfekce prodávala pod označením „Vaseline první pomoci“ (First Aid Petroleum Jelly). Chesebrough zkoušel její hojivé účinky sám na sobě, na všech svých odřeninách nebo na laboratorní popáleniny a poleptání. Na vazelínu nedal dopustit a vnitřně užíval jednu lžici denně až do smrti v 96 letech.

O deset let později (1880) už Američané kupovali vazelínu rychlostí jednu skleničku za minutu. Používali ji pro léčení popraskané kůže na rukou a nohou, na rty, proti nehtové plísni, při krvácení z nosu, opruzení, nachlazení a také ke kosmetickým účelům. Na počátku 20. století byla populární jako pomáda na vlasy a smíchaná „ana partes“ se včelím voskem k voskování knířů.

A tady pokračuje příběh řasenky; vlastně dva příběhy. Ten evropský začíná psát ve Francii narozený, ale jinak veskrze londýnský parfumář Eugène Rimmel. Už ve svých 24 letech byl uznávaným výrobcem kosmetiky, ale do historie se zapsal i jako propagátor hygieny a koupání jako konceptu zdraví, taky vlastně trochu lékárník. Jako první vyvinul vonné pomády a ústní vody. S objevem vazelíny se jeho největším vynálezem stala někdy v polovině osmdesátých let 19. století netoxická a první komerčně vyráběná řasenka. Na nějakou dobu se na ní ale zapomnělo. O dost později se ale stala tak populární, že „rimmel“ v mnoha jazycích, včetně francouzštiny, italštiny, portugalské, ale i turečtiny a arabštiny, znamená „řasenka“.

Americký příběh začal zhruba o čtvrt století později a jeho pohádkovou podobu už znáte. Skutečnost byla trochu odlišná. Když v roce 1915 připravovala Mabel Williamsová oběd,

nešťastnou náhodou si nad sporákem trochu připálila řasy a obočí. Odpoledne přitom měla mít rande s Chetem Hewesem. Proto se rozhodla použít trik, kterému říkala „tajemství harému“. Tím nebylo nic jiného než inovace receptu z letité příručky o zdraví, krásě a módě. Jen ženy v té době už neztrácely čas s ohříváním bezinkové šťávy. Směs popela z korkové zátky a sazí míchaly s vazelínou. S trochou zručnosti na nanášení místo jemného velbloudího štětečku stačilo obyčejné roztřepené párátko.

Jednoduchý kosmetický trik vytváření falešného obočí a zdůraznění řas fascinovaně sledoval Mabelin mladší bratr, devatenáctiletý Thomas. Když později zjistil, že na trhu není dostupný žádný komerčně vyráběný produkt tohoto typu, zeptal se své sestry: „Co kdybych řekl, že trochu takové krásy může mít v životě každá žena? Bylo by to špatné?“

První jeho pokus o domácí výrobu ale úspěšný nebyl. Když smíchal směs popela a sazí s bavlníkovým olejem a vazelínou, věřil, že má fungující recept. Jenže nadšení netrvalo dlouho, Mabel vypadala dobře jen do chvíle, než jí tající vazelína s popelem začala bolestivě pálit v očích.

Frustrovaný Thomas se vypravil vlakem do Detroitu, kde navštívil slibně se rozvíjející laboratoře lékárny Parke – Davis. Když jim vysvětlil, co přesně chce, zanedlouho dostal 4,5 kila (10 liber) rafinované bílé vazelíny s jemnými oleji a nádechem parfému.

Všichni členové Williamsovy rodiny pak tavili vazelínu v čajové konvici, přimíchávali do ní uhelný prach a v malých hliníkových krabičkách pod názvem „Lash-Brow-Ine“ prodávali zásilkovým způsobem v ceně 25 centů za kus.

Ještě téhož roku otevřel Thomas Lyle Williams vlastní firmu – Maybell Laboratories, kde (znovu za pomoci lékárny Parke-Davis) o dva roky později zahájil výrobu vylepšené verze tuhé řasenky. A když v roce 1920 prohrál spor o ochranné známky, změnil se název firmy i jejího produktu.

Letos bude řasence Maybelline sto let. Bez lékárníka samouka a objevitele vazelíny Roberta Chesebrougha a bez zapomenutých lékárníků z Parke-Davis mohla její historie vypadat úplně jinak.

Stanislav HAVLÍČEK

Upozornění na důsledky nesplnění cyklu celoživotního vzdělávání 2017–2020

Aktuálně probíhající tříletý cyklus celoživotního vzdělávání (CV) 2017–2020 se blíží ke svému závěru a bude ukončen 31. 8. 2020. Do tohoto termínu má každý člen ČLnK vykonávající činnost v lékárně povinnost získat minimálně stanovený počet bodů za účast na vzdělávacích akcích nebo za aktivity se vzděláváním související.

PharmDr. David OVČAŘÍ

Během tříletého cyklu je potřeba získat minimálně 90 bodů.

Počet potřebných bodů se poměrně snižuje v případě, že člen vstoupí do cyklu CV v jeho průběhu nebo jeho část nevykonává činnost v lékárně a také v případě mateřské, rodičovské dovolené nebo pracovní neschopnosti, která nepřerušně trvala déle než 3 měsíce nebo v souhrnu déle než 6 měsíců, při nichž lékárník nevykonával činnost v lékárně. O snížení počtu potřebných bodů však člen musí vždy požádat a důvod snížení doložit. Vzdělávací akce je nutné absolvovat do 31. 8. 2020, zapisování bodů a schvalování individuálních vzdělávacích aktivit probíhá do konce roku, v němž tříletý cyklus končí, tedy do 31. 12. 2020.

Od 1. 1. 2021 bude podle Licenčního řádu jednou z podmínek pro získání osvědčení ČLnK splnění povinnosti celoživotního vzdělávání ve formě získání alespoň minimálního stanoveného počtu bodů v posledním ukončeném cyklu CV. Osvědčení se vydávají s platností na dobu 3 let s tím, že pokud držitel splňuje všechny podmínky (včetně plnění CV), vydá Komora automaticky bez žádosti a bezplatně osvědčení nové. Z kombinace výše uvedených podmínek vyplývá, že **nejen noví žadatelé, ale také všichni stávající držitelé osvědčení ČLnK, budou pro jeho získání nebo opětovné vydání v následujících letech ve všech případech potřebovat splnit podmínku úspěšného absolvování cyklu CV 2017–2020. Žadatelům, kteří cyklus CV nesplní, osvědčení vydáno nebude.**

Splnění aktuálního cyklu CV je proto potřeba důrazně doporučit nejen současným držitelům osvědčení ČLnK, ale všem členům, vykonávajícím činnost v lékárně pro případ, že by v letech následujících potřebovali toto osvědčení získat.

Dovolujeme si proto všechny členy upozornit, aby si v autorizované části internetových stránek www.lekarnici.cz v Kartě člena zkontrolovali aktuální počet svých evidovaných bodů a v případě nároku na poměrné snížení hranice

potřebné ke splnění cyklu o snížení včas požádali. Současně doporučujeme také kontrolu osobních a kontaktních údajů a jejich aktualizaci či nahlášení případných změn.

Do 31. 8. 2020 zbývá stále dostatek času chybějící body za celoživotní vzdělávání získat. Kromě bohaté nabídky prezenčních komorových akcí či akcí externích pořadatelů je možné plnit CV také distančně absolvováním komorových webinářů a jejich záznamů, nebo studiem e-learningových kurzů. Drtivá většina aktuálně dostupných distančních forem vzdělávání je k dispozici zdarma a jejich nabídka několikanásobně převyšuje počet nezbytný k získání potřebného počtu bodů. Zároveň připomínáme, že sbírat body do CV je možné prostřednictvím účasti na prezenční či distanční formě vzdělávání v libovolném poměru. Je tedy možné získat stanovený počet bodů výhradně účastí na distančních formách vzdělávání. **Přehledná nabídka všech výše zmíněných forem vzdělávání je k dispozici v autorizované části internetových stránek www.lekarnici.cz pod záložkou „Vzdělávání“.**

Podle přílohy Řádu pro celoživotní vzdělávání ČLnK je možné získat body také za publikační, přednáškovou a pedagogickou činnost v oboru, obhájení rigorózní nebo disertační práce, získání specializační způsobilosti atestační zkouškou, absolvování odborné stáže nebo účastí na ČLnK neregistrované vzdělávací akci. Všechny tyto aktivity je potřeba včas (nejlépe průběžně) doložit na Oddělení vzdělávání ČLnK. Některé z nich je možné předložit ke schválení také představenstvu OSL.

Body do celoživotního vzdělávání můžete získat i na sympoziu v Mikulově.

INTERAKTIVNÍ DISPENZAČNÍ SEMINÁŘE za podpory společnosti Zentiva

ZENTIVA

Přihlašování pouze na www.lekarnici.cz – vzdělávací akce – nabídka kurzů pro lékárníky. Účastnický poplatek uhradíte podle pokynů při přihlášce: bankovním převodem na účet číslo: 35 – 7905240297/0100 vedený u KB, variabilní symbol: členské číslo účastníka, konstantní symbol: 558, specifický symbol: kód semináře. Splatnost nejpozději do 10 dnů před konáním semináře. Platba v hotovosti na místě není možná. Semináře se mohou zúčastnit pouze předem přihlášení zájemci s řádně uhrazeným účastnickým poplatkem. Přihlášení účastníci bez zaplaceného poplatku budou z organizačních důvodů 10 dnů před konáním semináře odhlášeni a jejich místa budou uvolněna pro ostatní zájemce.

ÚNOR

6. 2. Beroun (kód semináře: 20256)

Rehabilitační nemocnice Beroun, Prof. Veselého 493, od 17.30 hodin

Téma: Onemocnění štítné žlázy v kazuistikách

Anotace: Seminář bude zaměřen na léčiva, mechanismy účinku, dávkování, lékové interakce, nežádoucí účinky a správnou dispenzaci.

Lektoři: PharmDr. Zdeněk Novák, Mgr. Tomáš Veverka, Mgr. Michaela Žebrakovská, MUDr. Pavel Kasík

Poplatek: 500 Kč, počet bodů: 12

6. 2. Břeclav (kód semináře: 20257)

Poliklinika Břeclav, Bří Mrštíků 38, od 18.00 hodin

Téma: DRP u nemocných s Diabetem mellitus

Anotace: Odhalování a řešení lékových problémů u nemocných s diabetem mellitus.

Lektoři: prof. RNDr. Jiří Vlček, CSc., MUDr. Vladan Ryšavý

Poplatek: 500 Kč, počet bodů: 14

8. 2. Olomouc (kód semináře: 20258)

LF UP Olomouc, Ústav Farmakologie – seminární místnost, Hněvotínská 3, od 9.30 hodin

Téma: Farmaceutická péče u těhotných a kojících žen

Anotace: V rámci semináře bude diskutována bezpečnost farmakoterapie u těhotných a kojících žen, a to jak léčiv na lékařský předpis u onemocnění, která často tyto stavy provázejí, tak u léčiv volně prodejných.

Lektoři: PharmDr. Martin Doseděl, Ph.D., MUDr. Jan Strojil, Ph.D.

Poplatek: 600 Kč, počet bodů: 16

10. 2. Praha (kód semináře: 20259)

Pavilon B. Braun Dialog, Budínova 2464/2b, Praha 8, od 16.30 hodin

Téma: Lékové alergie, hypersenzitivní reakce a léčiva – opakování pražského semináře z 3. 12. 2019

Anotace: Stále častěji se u pacientů setkáváme s anamnézou alergické reakce na léčiva. Zaměříme se na předvídatelné hypersenzitivní reakce a rizika zkřížené reakce, etiologie pruritu a možnosti terapie.

Lektoři: PharmDr. Jitka Rychlíčková, Ph.D., MUDr. Hana Suchánková, Ph.D.

Poplatek: 500 Kč, počet bodů: 12

13. 2. Příbram (kód semináře: 20260)

Oblastní nemocnice Příbram, Gen. R. Tesaříka 80, přednáškový sál, pavilon C, 4.p., od 17.30 hodin

Téma: Onemocnění štítné žlázy v kazuistikách – opakování berounského semináře z 6. 2. 2020

Lektoři: PharmDr. Zdeněk Novák, Mgr. Tomáš Veverka, Mgr. Michaela Žebrakovská, MUDr. Pavel Kasík

Poplatek: 500 Kč, počet bodů: 12

14. 2. Chrudim (kód semináře: 20261)

Hospic Chrudim z. ú., K Ploché dráze 602, od 17.30 hodin

Téma: Onemocnění štítné žlázy v kazuistikách – opakování berounského semináře z 6. 2. 2020

Lektoři: PharmDr. Zdeněk Novák, Mgr. Tomáš Veverka, Mgr. Michaela Žebrakovská, MUDr. Pavel Kasík

Poplatek: 500 Kč, počet bodů: 12

15. 2. Pardubice (kód semináře: 20262)

Pardubická nemocnice, budova č. 13 – vrátnice, Velká posluchárna, Kyjevská 44, od 8.00 hodin

Téma: Onemocnění štítné žlázy v kazuistikách – opakování berounského semináře z 6. 2. 2020

Lektoři: PharmDr. Zdeněk Novák, Mgr. Tomáš Veverka, Mgr. Michaela Žebrakovská, MUDr. Pavel Kasík

Poplatek: 500 Kč, počet bodů: 12

24. 2. Praha (kód semináře: 20263)

Pavilon B. Braun Dialog, Budínova 2464/2b, Praha 8, od 16.30 hodin

Téma: Úskalí léčby pacienta s hepatální insuficiencí

Anotace: Během semináře bude diskutována nejen problematika související s léčbou symptomů jaterního selhávání, ale i hepatotoxicita léčiv a její prevence, a principy úpravy dávkování léčiv u pacienta s poškozením jater.

Lektoři: PharmDr. Jitka Rychlíčková, Ph.D.,
MUDr. Hana Suchánková, Ph.D.

Poplatek: 500 Kč, počet bodů: 12

BŘEZEN

10. 3. Brno (kód semináře: 20004)

Farmaceutická fakulta, velká posluchárna, VFU Brno, Palackého tř. 1, od 16.30 hodin

Téma: Farmakologická léčba úzkostných poruch

Lektoři: PharmDr. Bc. Hana Kotolová, Ph.D.,
Doc. MUDr. Bc. Libor Ustohal, Ph.D.

Poplatek: 500 Kč, počet bodů: 12

10. 3. Opava (kód semináře: 20006)

salonek hotelu Iberia, Pekařská 11, od 18.00 hodin

Téma: Kazuistiky spojené s oftalmologickými tématy

Anotace: S posluchači budou diskutovány kazuistiky spojené se změnami vidění při užívání některých léčiv, léčba suchého oka a glaukomu.

Lektoři: PharmDr. Marie Zajícová,
PharmDr. Petra Schreierová
a MUDr. Zdeňka Wandrolová

Poplatek: 500 Kč, počet bodů: 12

14. 3. Olomouc (kód semináře: 20008)

LF UP Olomouc, Ústav Farmakologie – seminární místnost,
Hněvotínská 3, od 9.30 hodin

Téma: Farmaceutická péče u těhotných a kojících žen – opakování olomouckého semináře z 8. 2. 2020

Lektoři: PharmDr. Martin Doseděl, Ph.D.,
MUDr. Jan Strojil, Ph.D.

Poplatek: 600 Kč, počet bodů: 16

24. 3. Nový Jičín (kód semináře: 20005)

salonek hotelu Praha, Lidická 128/6, od 18.00 hodin

Téma: Kazuistiky spojené s oftalmologickými tématy – opakování opavského semináře z 10. 3. 2020

Lektoři: PharmDr. Marie Zajícová,
PharmDr. Petra Schreierová
a MUDr. Zdeňka Wandrolová

Poplatek: 500 Kč, počet bodů: 12

26. 3. Hodonín (kód semináře: 20007)

Nemocnice TGM Hodonín, Purkyňova 2731/11, od 18.00 hodin

Téma: DRP v ambulanci interního lékaře

Anotace: Odhalování a řešení lékových problémů u nemocných s interními chorobami, využití hlasovacího zařízení.

Lektoři: prof. RNDr. Jiří Vlček, CSc.,
MUDr. Vladan Ryšavý

Poplatek: 500 Kč, počet bodů: 14

SEMINÁŘE

Léčebné konopí v lékařské praxi

Rádi bychom vás pozvali na připravované semináře – Léčebné konopí v lékařské praxi, které se v roce 2020 uskuteční ve městech Brno, Hradec Králové, Ostrava, České Budějovice, Liberec, Olomouc, Plzeň, Jihlava a Zlín.

Seminář bude věnován problematice léčebného konopí, která je v současné době aktuální z pohledu vzrůstající četnosti předepisování a zpracování této suroviny v lékárnách napříč Českou republikou.

Prezentována budou témata, která jsou stěžejní pro farmaceuty při přípravě lékových forem z léčebného konopí a při dispenciaci a poradenství pacientům, kteří přicházejí do lékáren. Seminář bude rovněž doplněn o klinický pohled lékaře předepisujícího léčebné konopí s prezentací kazuistik. Dojde také k představení zdravotnických prostředků, které jsou schváleny pro inhalační podání léčebného konopí v České republice.

BRNO

Datum semináře: 23. 1. 2020

Čas semináře: 17.30 až 20.50 hodin

Místo konání: Hotel Cosmopolitan BOBYCENTRUM,
Sportovní 559/2a, Brno

Kód semináře: 20264

Přednášející: PharmDr. Jaroslav Peč, Ph.D.,
MUDr. Radovan Hřib

HRADEC KRÁLOVÉ

Datum semináře: 13. 2. 2020

Čas semináře: 17.30 až 20.50 hodin

Místo konání: Hotel NOVÉ ADALBERTINUM,
Velké náměstí 32, Hradec Králové

Kód semináře: 20265

Přednášející: PharmDr. Jaroslav Peč, Ph.D.,
MUDr. Radovan Hřib

OSTRAVA

Datum semináře: 5. 3. 2020

Čas semináře: 17.30 až 20.50 hodin

Místo konání: Ostrava (místo konání bude upřesněno na webu ČLnK)

Kód semináře: 20266

Přednášející: PharmDr. Jaroslav Peč, Ph.D.,
MUDr. Radovan Hřib

ČESKÉ BUDĚJOVICE

Datum semináře: 26. 3. 2020

Čas semináře: 17.30 až 20.50 hodin

Pokračování na další straně

Pokračování z předchozí strany

Místo konání: Sál Galerie V Riegrově 51,
Riegrova 1756/51, České Budějovice
Kód semináře: 20267
Přednášející: PharmDr. Jaroslav Peč, Ph.D.,
MUDr. Radovan Hříb

OLOMOUC

Datum semináře: 2. 4. 2020
Čas semináře: 17.30 až 20.50 hodin
Místo konání: Olomouc (místo konání bude upřesněno
na webu ČLnK)
Kód semináře: 20269
Přednášející: PharmDr. Jaroslav Peč, Ph.D.,
MUDr. Radovan Hříb

LIBEREC

Datum semináře: 16. 4. 2020
Čas semináře: 17.30 až 20.50 hodin
Místo konání: Centrum Babylon, Nitranská 1, Liberec
Kód semináře: 20268
Přednášející: PharmDr. Jaroslav Peč, Ph.D.,
MUDr. Trnka

PLZEŇ

Datum semináře: 14. 5. 2020
Čas semináře: 17.30 až 20.50 hodin
Místo konání: Plzeň (místo konání bude upřesněno
na webu ČLnK)
Kód semináře: 20270
Přednášející: PharmDr. Jaroslav Peč, Ph.D.,
MUDr. Trnka

JIHLAVA

Datum semináře: 28. 5. 2020
Čas semináře: 17.30 až 20.50 hodin
Místo konání: Hotel Gustav Mahler,
Křížová 4, Jihlava
Kód semináře: 20271
Přednášející: PharmDr. Jaroslav Peč, Ph.D.,
MUDr. Radovan Hříb

ZLÍN

Datum semináře: 18. 6. 2020
Čas semináře: 17.30 až 20.50 hodin
Místo konání: Zlín (místo konání bude upřesněno
na webu ČLnK)

Kód semináře: 20272
Přednášející: PharmDr. Jaroslav Peč, Ph.D.,
MUDr. Radovan Hříb

Poplatek pro lékárníky: 400 Kč

Poplatek pro farmaceutické asistenty: 700 Kč

Po přihlášení platbu zašlete na účet č. 35-7905240297/0100,
variabilní symbol: členské číslo účastníka,
konstantní symbol: 558, specifický symbol: kód semináře.

Akce je pořádána oddělením vzdělávání ČLnK a ohodnocena
8 body do systému celoživotního vzdělávání lékárníků.

Partnerem semináře
je společnost
Canopy Growth Czech s. r. o.

Moderní a efektivní příprava v lékárnách

Rádi bychom vás pozvali na semináře – Moderní a efektivní
příprava v lékárnách, které v roce 2020 proběhnou v Brně, Praze
a Olomouci.

Témata přednášek:

Technologické kazuistiky
Léčba lupénky a seboroické dermatitidy
Příprava léčiv s obsahem nebezpečných látek
Moderní přístroje v české lékárenské laboratoři
Workshop s přístroji

Přednášející: PharmDr. Jan Hašek,
MUDr. Júlia Černošská, Ph.D.,
Mgr. Hana Šnajdrová,
Kamila Červenková, DiS.,
Mgr. Eva Procházková

Číslo akce	Termín	Město
20001	27. 2. 2020	Brno
20002	12. 3. 2020	Praha
20003	21. 5. 2020	Olomouc

Čas semináře: 17.00–20.35 hod.

Poplatek pro lékárníky: 400 Kč

Poplatek pro farmaceutické asistenty: 600 Kč

Po přihlášení platbu zašlete na účet č. 35-7905240297/0100,
variabilní symbol: členské číslo účastníka,
konstantní symbol: 558, specifický symbol: kód semináře.

Akce je pořádána oddělením vzdělávání ČLnK a ohodnocena
8 body do systému celoživotního vzdělávání lékárníků.

Partnerem semináře
je společnost Fagron a. s.

Časopis českých lékárníků 2019

autor / článek / číslo / strana

Babica, J.: Historici, případ Klan a minulost lékopisů ve Washingtonu. 11/26-27

Bažantová, M. viz Krebs, A.

Běhounková, M., Davidová, J., Čechová R.:

Na Karlově náměstí v Praze se blýskly lékárnice. 9/35

Císař, P.: Jak prosté, milý Watsone! 2/16

Císař, P.: Ro(c)k s eReceptem. 1/29

Císař, P.: Strhněte tu zeď, zbavte se okovů! 5/13

Čechová R. viz Běhounková, M.

Čechová, Z. viz Sokolová, I.

Davidová, J. viz Běhounková, M.

Doležal, M., Šimůnek, T.: Farmaceutická fakulta Univerzity Karlovy v Hradci Králové letos oslaví 50. výročí od svého založení. 5/22-23

Dostálová, P.: Radostné setkání. 1/11

Dřínková, H.: Lékárníci v Brightonu. 5/25

Gregor, D.: Příště raději domluvy než pomluvy. 1/8-9

Grodza, P.: Anotace knihy profesora Ludka Jahodáře. 11/29

Grodza, P.: Lékárníci strávili své Dny v hutích. 11/24-25

Grodza, P.: Molekula měsíce: Tesofensin. 1/17; Lumateperon. 2/21; Tukatinib (ONT-380). 3/17; Lorlatinib. 4/19; Rapastinel (GLYX-13). 5/19; Elagolix. 6/29; Ridinilazol (SMT19969). 7-8/29; Zuranolon (SAGE-217). 9/33; Selinexor. 10/31; Rimegepant. 11/31; Evenamid. 12/31

Grodza, P.: Třináctka nebyla pro Kongres praktického lékařství nešťastná. 5/32

Hampel, M.: GML o prospěšné spolupráci. 1/9

Hašková, A.: Oživme LÉKÁRNICE MAMINKY. 2/4-5; (II.). 3/26; (III.). 4/24-25; (IV.). 5/24; (V.). 6/32; (VI.). 7-8/25

Havlíček, S.: 2019 – rok volební. 3/5

Havlíček, S.: 23. kongres nemocničních lékárníků tentokrát v Olomouci. 12/20-21

Havlíček, S.: Abychom měli kam věšet obrazy. 12/4

Havlíček, S.: Editorial. 2/3; 5/3

Havlíček, S.: Elegance molekuly. 10/29

Havlíček, S.: Hadí uštknu v hledáčku WHO. 6/23-24

Havlíček, S.: Homeopatie není zdravotní služba! 10/25

Havlíček, S.: Jubilejní dvacáté Sympozium klinické farmacie René Macha. 1/20-22

Havlíček, S.: Kurare a americký soudní systém. 1/31

Havlíček, S.: Mladí lékárníci zvolili nové vedení. 6/14-15

Havlíček, S.: My přece vždycky máme na víc! 4/4

Havlíček, S.: „Napravili“ poslanci neochotu Ústavu? 7-8/14-15

Havlíček, S.: Nevíme, jak přesvědčit politiky. 4/8-9

Havlíček, S.: Nikdy není pozdě na nový začátek. 2/24

Havlíček, S.: Ohrožení zdraví mezinárodního významu – Ebola. 9/30-32

Havlíček, S.: Převezmou roboti naši práci? 1/4

Havlíček, S.: Sjezd komory nezvyšil příspěvky, přidal finance okresům a představenstvu komory nařídil šetřit, kde se dá. 11/4-6

Havlíček, S.: Správný čas na cokoliv je právě teď. 5/10-12

Havlíček, S.: Špatná zpráva pro nespavce. 4/17

Havlíček, S.: Úkolem delegátů je rozhodovat. 10/7

Havlíček, S.: V Německu rozhodně nežijeme v lékárnickém ráji. 2/26-27

Havlíček, S.: Zimní konference „Ve víru změn“. 2/9

Hendrych, J.: Tak to vidím já: Vykvete... 7-8/16

Hojný, M., Kopecný, M., Šimíček, M., Holec, J., Šípek, J.: Nezávislé statistiky FMD. 9/29

Holec, J. viz Hojný, M.

Horáček, J.: Tak to vidím já: To mi hlava nebere. 3/16

Horáček, J.: Velké jubileum Jiřího Dlouhého. 2/24

Hořanská, J.: Dvě k příběhům otevřené dokořán. 4/30

Hořanská, J.: Editorial. 1/3; 3/3; 4/3

Hořanská, J.: Prof. Alexandr Hrabálek v nové roli. 1/24-26

Chudoba, L.: Trendy ve veřejném lékárenství. 3/4

Chudoba, L., Krebs, A.: Bouře nad regulací sítě. 6/4

Chudoba, L., Krebs, A.: Lékový záznam pacienta ve Sněmovně schválen. 7-8/4

Chudoba, L., Krebs, A.: Novelizace „na třetí“. 5/4

Jindrová, K., Ovčáří, D.: Co ukázalo dotazníkové šetření. 3/4-5

Jindrová, K. viz Ovčáří, D.

Kalný, L.: Deset let lékárníkem v Anglii. 3/20-22

Klimešová, V.: Atopická dermatitida, mikrobiota a topická probiotika. 12/32

Klimešová, V.: Beta-glukany a hladina cholesterolu v krvi. 11/32

Klimešová, V.: Biologická dostupnost hořčíku. 6/25

Klimešová, V.: Echinacea v imunomodulaci. 7-8/32

Klimešová, V.: Potenciální lékové interakce diosminu a hesperidinu. 4/32-33

Klimešová, V.: Silymarin – nadějný v onkologii. 3/32

Klimešová, V.: Slibné účinky „nesmrtelky“. 1/34

Klimešová, V.: Šalvěj a objektivní riziko v těhotenství. 10/32

Klimešová, V.: Zelená káva a kyselina chlorogenová. 2/34

Kolář, J.: Cena Pro bono humanum. 12/28

Kolář, J.: Ceny Scrip za rok 2018. 3/27

Kolář, J.: Galénova cena – Prix Galien. 6/30

Kolář, J.: Lékárna 2030: Víze pro veřejné lékárny v Evropě. 5/31

Kolář, J.: Světové dny zdraví. 2/31; 3/31; 4/31; 5/33; 6/33; 7-8/30-31; 10/33-34; 11/33-34; 12/33-34

Komrsková, M.: Jak to chodí v lékárnách ve Státech. 4/22-23

Kopecký, M.: Čeští lékárníci aktivní na PGEU v Krakově. 7-8/12-13

Kopecký, M.: Novinky při výdeji zdravotnických prostředků na poukaz platné od 1. 10. 2019. 10/10

Kopecký, M.: Ověřovací systém pod dohledem. 7-8/16

Kopecký, M. viz Hojný, M.

Kopecký, M. viz Krebs, A.

Kotlář, J.: Roky s Komorou. 9/4

Kovářová, L., Zajícová, M.: Doporučené postupy aktualizovány. 1/9

Krebs, A.: Co s FMD po Novém roce 2020? 6/16

Krebs, A.: Dohodovací řízení v rukou ministra. 7-8/8-9

Krebs, A., Kopecký, M.: Komora se dohodla s ministrem na ověřování léčiv od 1. ledna 2020. 12/5

Krebs, A., Kopecký, M., Bažantová, M.: Bonifikace poskytovatelů lékárenské péče v nedostupných oblastech. 11/15-16

Krebs, A. viz Chudoba, L.

Kučera, Z.: Nově registrované látky: Fixní kombinace rosuvastatin a ezetimib. 1/18; Dupilumab. 2/22; Baricitinib. 3/18; Reslizumab. 4/20; Tolvaptan. 5/20; Panobinostat. 6/26; Erenumab. 10/26

Kunešová, S.: Dopad brexitu na výrobce léčiv. 4/29

Květina, J.: Co se z historizujících pramenů dá i nedá vyčíst o tuzemském vývoji farmaceutického vzdělávání. 10/22-24

Květina, J.: Dvě nové knižní „FARMAKOLOGIE“. 3/29

Ládová, K. viz Šolínová, J.

Loučková, M.: „ALŠÁK“ slaví sedmdesátku. 2/28

Marcinek, T.: Lékárníci Do Morku Kosti. 12/16

Mareček, A., Šolínová, J.: Světové farmaceutické fórum v daleké Arábii. 12/24-25

Maršík, J.: Důležité upozornění k osvědčení. 1/5

Maršík, J.: Horká věštba na horké téma. 2/29

Maršík, J.: Informace ano, ale... 6/22

Maršík, J.: Je to podepsané a je to ze Slovenska. Co to je? 9/32

Maršík, J.: Soud potvrdil výklad ČLnK o výkonu funkce vedoucího lékárníka. 6/22-23

Maršík, J.: Ze života právníka v komoře. 1/27-29; 3/22-23; 5/5, 8-9; 6/5, 13; 7-8/5; 9/5, 8; 10/6; 11/13; 12/5-6

Maršík, J.: Změna cenového předpisu účinná od 1. 1. 2019. 1/5

Maršík, J.: Změníme komorový zákon? 7-8/9

Maršík, J.: Znamená „Nezaměňovat“ vždy nezaměňovat? 7-8/15

Martinásková, J.: Trnité cesty vývoje léčiv (V.) 1/30-31; (VI.) 2/30; (VII.) 3/30; (VIII.) 4/27; (IX.) 5/26-27; (X.) 6/28; (XI.) 10/28-29

Nedopílková, O.: XXI. Konference mladých lékárníků. 2/5

Novosád, A.: Jeden bláznivý nápad. 9/8-9

Novosád, A.: Jsme ještě stále svobodní? 3/10

Novosád, A.: Od Tater k Dunaji podruhé. 9/36

Novosád, A.: První úhrada za konzultační činnost je na světě. 12/6-7

Ovčaří, D.: Cyklus celoživotního vzdělávání vstoupil do poslední třetiny. 12/7

Ovčaří, D., Jindrová, K.: Kampaň k záchraně života pokračuje. 2/8

Ovčaří, D. viz Jindrová, K.

Patková, A. viz Šolínová, J.

Pavelková, K.: V Marien-Apotheke v Rakousku. 2/25

Pokorný, Z.: Den lékáren, lékový záznam a přísaha Moravanky. 7-8/27

Pokorný, Z.: Editorial. 6/3; 7-8/3; 9/3; 10/3; 11/3; 12/3

Pokorný, Z.: Jak nejmenší lékárny bojují o přežití. 4/9-12

Pokorný, Z.: Klinická farmacie na zámku i ve sklípku. 12/22-23

Pokorný, Z.: Kolínský Štorch inspiruje dodnes. 5/28-30

Pokorný, Z.: Komora připomněla Den lékáren. 6/5

Pokorný, Z.: Komorová politika na nejvyšší úrovni. 7-8/10-11

Pokorný, Z.: Mělnický lékárník vybudoval medicínské centrum. 6/20

Pokorný, Z.: Ministr Vojtěch: Jsme připraveni jednat. 11/7

Pokorný, Z.: Nový prezident: Budeme vystupovat hrdě, přiměřeně tvrdě, ale korektně a slušně. 11/9-12

Pokorný, Z.: Opavská lékárnická anabáze. 6/10-13

Pokorný, Z.: Prezident Komory by měl dodávat naději. 10/4-5

Pokorný, Z.: První pomoc poskytnete jako první. 7-8/26

Pokorný, Z.: Tatínek navštívil maminky. 11/21-22

Pokorný, Z.: Viceprezident Kopecký: Plánuji spanilé jízdy do krajů. 12/8-9

Potužák, M.: Čchi-kung je víc než bojové umění. 3/24-25

Potužák, M.: Nové nebo méně známé léčivé rostliny: Fallopia japonica (Houtt.) Ronse Decr. – opletka japonská. 1/19; Polygonum multiflorum Thunb. – rdesno mnohokvěté. 2/23; Aralia racemosa L. – aralka hroznatá. 3/19; Amelanchier alnifolia (Nutt.) Nutt. ex M. Roem. – muchovník olšolistý. 4/21; Berberis crassifolia (L.) Fritsch. – berberis tučnolistá. 5/21; Hagenia abyssinica. (Bruce ex Steud.) J. F. Gmel. – hagenie habešská. 6/27; Hydnocarpus wightianus Blume – hrubokor Wightianův. 7-8/28; Galinsoga parviflora Cav. – pětour maloúborný. 9/34; Mercurialis annua L. – bažanka roční. 10/30; Tanacetum parthenium (L.) Sch. Bip. – řimbaba obecná. 11/30; Coix lacryma-jobi L. – slzovka obecná. 12/30

Romášková, K.: Razantní facelift webových stránek lekarnice-maminky.cz. 9/37

Skopová, J.: Zamyšlení před sjezdem. 10/9

Slaná, A.: Na zkušené v lékárně ve Florencii. 4/26

Slíva, J.: Léčivý přípravek Jardiance získal Galénovu cenu. 6/31

Sokolová, I., Čechová, Z.: Do Beskyd se slétli už podvacáté. 5/18

Spolek českých studentů farmacie:

Bomba v podání Spolku českých studentů farmacie. 11/23

Svobodová, M.: Deník holky z lékárny. 2/33; 5/35; 6/35; 7-8/33; 9/39; 10/35; 11/35; 12/35

Šimíček, M. viz Hojný, M.

Šimůnek, T. viz Doležal, M.

Šípek, J. viz Hojný, M.

Šolínová, J., Láďová, K., Patková, A.:

Měření tepové frekvence v lékárnách. 2/8

Šolínová, J. viz Mareček, A.

Švédová, N.: Jak proměnit medvěda v hada. 10/18-20

Švédová, N.: Lékárna mezi stadionem a bylinou – Bazalka. 12/18-19

Veselá, E.: Organizace voleb nefunkčního OSL. 3/8-9

Vráblová, I.: Stáž v Aptece z Usmiechem. 7-8/24

Zajícová, M. viz Kovářová, L.

Zošák, J.: 20. lékárnický kongres na Slovensku:
Budoucnost nezávislých lékární – lekáreň 2020. 12/26-27

člnk: Aktuální lékárnická legislativa. 7-8/23; 9/27; 10/17

člnk: Garantovaný kurz ČLnK. 1/16; 3/15; 4/16-17; 9/28; 11/20

člnk: Interaktivní dispenzační semináře. 1/15-16; 2/14-16;
3/13-14; 4/15-16; 5/16; 6/19; 7-8/21-23; 9/25-27; 10/15-16;
11/20; 12/15-16

člnk: Seminář/e (další). 1/16; 2/16; 3/14-15; 5/16; 9/27-28;
10/17; 11/20-21

člnk: Webinář/e. 2/16; 5/16; 9/27; 10/17; 12/16

člnk: Členské příspěvky ČLnK na rok 2019. 1/10-11; na rok 2020.
12/11-12

člnk: Osvědčení k výkonu soukromé lékárenské praxe.
Zrušená a vydaná osvědčení od 22. 11. 2017 až 22. 11. 2019.
1/12-14; 2/10-13; 3/11-12; 4/13-15; 5/14-16; 6/17-19;
7-8/18-20; 9/21-24; 10/13-15; 11/18-19; 12/14

člnk: Sledujte nový pořad DIALOGY ČLnK. 5/5

Magistrát hl. m. Prahy, Odbor ochrany prostředí: Zapojování
pražských lékáren do systému města – nově elektronicky. 4/18

Předsednictvo Mladých lékárníků: Mladí lékárníci běhají
pro zdraví i pro radost. 7-8/31

Předsednictvo Mladých lékárníků: Podzimní konference
Mladých lékárníků v Hradci Králové. 11/28

Předsednictvo Mladých lékárníků: Zástupci Mladých lékárníků
navštívili ministra zdravotnictví a ředitelku SÚKL. 10/21

red.: II. Celonárodní sněm lékárníků. 6/21

red.: Je čas na změnu, slíbil ministr Vojtěch. 7-8/17-18

red.: Kandidáti – je čas se představit! 7-8/4

red.: Komory nepatří do zákona o lobbingu. 9/9

red.: Lékárny nabízejí další službu – testování paměti. 10/11

red.: Nebát se – a zachránit život. 9/5

red.: Stalo se. 10/12; 11/17; 12/13

--: Diskuze k článku v ČČL č. 12/2018: Svou odbornost jsme
dávno ztratili. 1/32-33

--: Rejstřík – Časopis českých lékárníků 2018. 2/17-20

--: Vydáno před 86 lety. 1/35; 2/35; 3/34; 4/35

--: Zeptali jsme se. 1/6-8; 2/6-7; 3/6-7; 4/6-8; 5/6-8; 6/6-7;
7-8/6-8; 9/6-8; 10/8-9; 11/14-15; 12/10-11

--: Z redakční pošty. 1/23

Časopis českých lékárníků – Ceník a podmínky inzerce v roce
2020. 12/29

Čestná rada. 11/8

Nevšímejte si nás! 2/28; 3/29; 4/30; 6/24

Nouzová antikoncepce na trhu v ČR. 4/28

Nové představenstvo ČLnK. 11/8

Profesorka Adámková a prezident Chudoba se potkali
v Dialozích ČLnK. 6/8-9

Přání slovenského prezidenta. 12/4

Představujeme kandidáty do představenstva, revizní komise
a čestné rady České lékárnické komory. 9/10-20

Revizní komise. 11/8

Ustavující schůze Organizace českého lékárnictva. 10/36

Personálie

člnk: Významná jubilea. 1/33; 2/33; 3/33; 4/33; 5/34; 6/34;
7-8/34; 9/38; 10/34; 11/34; 12/34

Franová, M., Frano, I.: PharmDr. Pavel Frano. 11/16

Grodza, P.: Vzpomínka na kolegyni Mirku Kuncovou. 2/32

Hořanská, J.: Za kolegou Jánem Valjanem. 2/32

Havlíček, S.: Nezapomeneme... RNDr. Aleš Řehula. 11/16

Hrabálek, A.: Zemřel profesor František Bartoš. 3/15

Pavlíček, O, Budín, V.: Odešel PharmDr. Miroslav Děták. 12/17

Vzpomínka na kolegyni Mgr. Annu Kališovou. 5/27

Vzpomínka na RNDr. Emila Hladíka. 9/37

OSVĚDČENÍ K VÝKONU LÉKÁRENSKÉ PRAXE

zrušená a vydaná od 22. 11. do 31. 12. 2019

Zrušená osvědčení

256/2019	PharmDr. Filip Reich, DeeLpharma s. r. o., Biskupský dvůr 2095/8, Praha	405/2017	PharmDr. Lucie Walterová, BENU Lékárna, Chlumecká 765/6, Praha
183/2011	PharmDr. Milan Koželuha, Lékárna Strážnice, nám. 17. list. 1545, Strážnice	270/2016	Mgr. Lea Dostálová, Lékárna U zlaté koruny, Masarykovo nám. 12/16, Kyjov
334/2014	Mgr. Petra Dostálová, Lékárna Mařatice, Na Rybníku 972, Uherské Hradiště	271/2016	Mgr. Lea Dostálová, SWISSPHARMA, spol. s r. o., Masarykovo nám. 16, Kyjov
335/2014	Mgr. Petra Dostálová, Lékárna Mařatice s. r. o., Moravní nábřeží 31, Uherské Hradiště	190/2019	PharmDr. Aleš Polák, BENU Lékárna, Sárská 5/133 – Globus, Praha
279/2012	Mgr. Martin Štourač, Mgr. Martin Štourač, Přímá 210, Jindřichův Hradec – Radouňka	736/2017	PharmDr. Lech Branny, FAJN LÉKÁRNA, nám. Svobody 528, Třinec
279/1994	PharmDr. Anna Slabochová, Lékárna, Komenského 49, Hořovice	737/2017	PharmDr. Lech Branny, DIFFERENT PHARMA, a. s., nám. Svobody 527, Třinec
660/2019	Mgr. Pavla Štouračová, Lékárna U zlatého lva, Mírové nám. 23, Nová Bystřice	168/2017	Mgr. Vítězslav Mizera, Lékárna Galenika, Radimova 2322/40, Praha
115/2016	Mgr. Jitka Vosecká, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s., Nové sady 996/25, Brno	18/2007	Mgr. Renata Frimlová, Lékárna HAMRA, Pražská 1995, Náchod
685/2014	Mgr. Marie Smejkalová, Lékárna Violka, Družstevní 449, Batelov	277/2015	PharmDr. Milan Eisner, Lékárna BELLIS, 28. října 1228, Kladno
686/2014	Mgr. Marie Smejkalová, MEDIKA demure s. r. o., Hornoměřolupská 527/3, Praha	1728/2013	Mgr. Martina Ouská, Dr.Max lékárna, Tř. Maršála Malinovského 1304, Uherské Hradiště
372/2019	Mgr. Jana Machková, Lékárna U zlaté koruny, Poštovní 32, Hostinné	381/2003	Mgr. Jiří Vojtíšek, BENU Lékárna, Poštovní 83, Tanvald
779/2013	Mgr. Jana Machková, Lékárna U zlaté koruny Hostinné s. r. o., Poštovní 32, Hostinné	508/2019	Mgr. Olga Keslarová, Dr.Max lékárna, Klášterní 117/2, Liberec
759/2016	Mgr. Lenka Klímová, Pilulka lékárna, K. H. Máchy 637/2, Hradec Králové	317/2015	Mgr. Václav Jech, Lékárna Ambra, Kvasinská 129, Solnice
760/2016	Mgr. Lenka Klímová, Pilulka Lékárny a. s., Rosická 653, Praha	88/2015	PharmDr. Lucie Kotilová, Dr.Max lékárna, Dukelských hrdinů 406/23, Praha
736/2016	Mgr. Helena Lexová, Lékárna LEX s. r. o., Kubatova 54/18, Olomouc	220/2015	Mgr. Klára Krejzová, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s., Nové sady 996/25, Brno
166/2019	PharmDr. Helena Vrbová, Lékárna Jaroměřice, Komenského nám. 30, Jaroměřice nad Rokytnou	408/2019	Mgr. Dagmar Navrátilová, Dr.Max lékárna, Opavská 954/61, Kravaře
167/2019	PharmDr. Helena Vrbová, Lékárna Jaroměřice s. r. o., Komenského 30, Jaroměřice nad Rokytnou	1839/2013	Mgr. Radim Gregořica, Dr.Max lékárna, Hlučínská 1605/49, Opava
189/2016	Mgr. Pavlína Lámusová, Pilulka Lékárna, Štefánikova 454/28a, Hradec Králové	111/2019	Mgr. Jitka Ládková, Písnická lékárna, Libušská 319/126, Praha
190/2016	Mgr. Pavlína Lámusová, Pilulka Lékárny a. s., Rosická 653, Praha	785/2013	Mgr. Jaroslav Bažant, Lékárna U Hedviky, Nádražní 11, Žandov
877/2015	PharmDr. Jiří Cach, Lékárna, Třeboňská 215, Chlum u Třeboně	75/2017	PharmDr. Kateřina Hrušková, Lékárna Energie, Vašíčkova 3081, Kladno
154/1993	PharmDr. Stanislav Fránek, Lékárna Kras, Palackého 300, Jedovnice	148/2018	Mgr. Bronislava Mecková, Lékárna Šárka, Šárka 23/4360, Prostějov
584/2016	Mgr. Tereza Smětáková, BENU Lékárna, Plumlovská 456, Prostějov	652/2016	PharmDr. Jiří Franek, Lékárna Pilulka, Moskevská 172/13, Český Těšín
232/2019	Mgr. Kateřina Smýkalová, Lékárna Němčice n/H., Sokolská 522, Němčice nad Hanou	653/2016	PharmDr. Jiří Franek, Pilulka Lékárny a. s., Rosická 653, Praha
246/2019	Mgr. Kateřina Smýkalová, Dvouletá s. r. o., Palackého 972, Holešov	18/2004	PharmDr. Drahomíra Janošková, Lékárna Na Zámečku, Hloubětínská 3/13, Praha
298/2019	PharmDr. Ludmila Šremrová, Ph.D., Benu lékárna, Pálkova 1416/2, Liberec	55/2016	PharmDr. Marie Srchová, Lékárna Fakultní nemocnice Bory, Edvarda Beneše 1128/13, Plzeň
1559/2013	Mgr. Vladimíra Schejbalová, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s., Nové sady 996/25, Brno	798/2015	Mgr. Markéta Vaňková, Dr.Max lékárna, Revoluční 765/19, Praha

Pokračování na další straně

Pokračování z předchozí strany

- 423/2019 Mgr. Markéta Vaňková, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s., Nové sady 996/25, Brno
- 377/2019 PharmDr. Eva Valentová, Dr.Max lékárna, Masarykova 200, Luhačovice
- 79/2006 Mgr. Simona Pražáková, Lékárna Verbena, nám. Republiky 11, Městec Králové
- 250/2017 PharmDr. Stanislav Malinský, Lékárna U bílého hada, Malátova 1873, Nový Bydžov
- 528/2018 Mgr. Alice Nebřenská, Dr.Max lékárna, Střelnická 2270/46, Praha
- 439/2019 PharmDr. Kristýna Sojková, BENU Lékárna Ládví, Burešova 1664, Praha
- 263/2004 PharmDr. Vítězslav Fanta, Ruzyňská lékárna Alfa, Ruzyňská 530, Praha
- 77/2019 PharmDr. Vítězslav Fanta, Almapharmo, s. r. o., Senovážné náměstí 982/20, Praha
- 192/2005 Mgr. Eva Tománková, Lékárna Nádražní s. r. o., Nádražní 35, Mohelnice
- 668/2016 Mgr. Zlatica Petrů, Dr.Max lékárna, Chýnovská 3049, Tábor
- 647/2019 PharmDr. Lada Budíková, Lékárna Karlín, Sokolovská 5/49, Praha
- 289/2019 Mgr. Jarmila Kotková, Dr.Max lékárna, Kostelní 1407, Strážnice
- 234/2009 Mgr. Světluše Langerová, Lékárna Kolf, Masarykovo nám. 2667, Pardubice
- 30/2005 Mgr. Karel Blecha, Lékárna Pod Javořicí, Horní 38, Počátky
- 662/2019 PharmDr. Blanka Švarcová, Lékárna Fakult. nemocnice Bory, Edvarda Beneše 1128/13, Plzeň
- 50/2018 PharmDr. Silvie Kolacia, Teta Lékárna, Krátká 4088/2, Hodonín
- 57/2015 PharmDr. Eva Balonová, Lékárna U nemocnice s. r. o., Mičurinova 808/13, Ostrava-Svinov
- 58/2015 PharmDr. Eva Balonová, Lékárna Orel, F. S. Tůmy 1200, Orlová-Lutyně
- 1806/2013 Mgr. Jitka Blochová, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s., Nové sady 996/25, Brno
- 1703/2013 PharmDr. Martina Kvašínská, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s., Nové sady 996/25, Brno
- 82/2018 PharmDr. Olga Vlková, Lékárna v Dol. Počernicích, Českbrodská 79, Praha
- 234/2019 Mgr. Karolína Šušová, Lékárna BONATE, Americká 252/53a, Františkovy Lázně
- 154/2019 Mgr. Lenka Pindurová, Lékárna Pod Vyšehradem, Vratislavova 33/2, Praha
- 155/2019 Mgr. Lenka Pindurová, Marhopharm s. r. o., Vratislavova 33/2, Praha
- 400/2016 PharmDr. Věra Blanařová, Lékárna Jana, Obránců míru 123, Předměřice nad Labem
- 471/2018 PharmDr. Kateřina Latková, Dr.Max lékárna, U Stadionu 1267/11, Mladá Boleslav
- 472/2018 PharmDr. Kateřina Latková, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s., Nové sady 996/25, Brno
- 588/2019 Mgr. Svatava Straková, Lékárna Ambra, Kvasinská 129, Solnice

- 619/2019 Mgr. Svatava Straková, Mgr. Václav Jech, Tržní 146, Solnice
- 133/2008 Mgr. Barbora Kolmačková, Lékárna- Lighthouse, Jankovcova 1569/2c, Praha
- 245/2006 PharmDr. Ludmila Mašková, Lékárna U Kohouta, Masarykovo nám.296/5, Mnichovo Hradiště
- 100/2019 PharmDr. Olga Weberová, Lékárna Libčice nad Vltavou, Letecká 302, Libčice nad Vltavou

Vydaná osvědčení

- 685/2019 Mgr. Pavla Sejková, BENU Lékárna, Prodloužená 807, Ostrava-Hrabová, BENU Česká republika a. s.
- 686/2019 PharmDr. Anna Neugebauerová, Dr.Max lékárna, Pod sídlištěm 188/8, Praha, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s.
- 688/2019 Mgr. Jaroslava Pietrzyková, Lékárna U nádraží, Havlíčkova 210, Český Těšín, Mgr. Radim Fiala
- 689/2019 PharmDr. Tomáš Arndt, Ph.D., BENU Lékárna, Stroupežnického 6, Praha, BENU Česká republika a. s.
- 690/2019 PharmDr. Věra Blanařová, Lékárna U Kostelíčka, Štrossova 231, Pardubice, Chytrmed s. r. o.
- 692/2019 PharmDr. Petra Eiglerová, Dr.Max lékárna, Vodárenská 3653, Mělník, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s.
- 693/2019 Mgr. Zuzana Horká, BENU Lékárna, Mazurská 484/2, Praha, BENU Česká republika a. s.
- 694/2019 Mgr. Ida Ipóthová, LÉKÁRNA U METRA STRAŠNICKÁ, Starostrašnická 164/38, Praha, MV-Pharm, s. r. o.
- 696/2019 PharmDr. Markéta Klímová, Lékárna U Černíků, Smila Osovského 2, Třebíč, Lékárna U Černíků s. r. o.
- 697/2019 PharmDr. Milan Koželuha, Lékárna Mařatice, Na Rybníku 972, Uherské Hradiště, Lékárna Mařatice s. r. o.
- 698/2019 Mgr. Lenka Kroupová, Psychiatrická nemocnice v Dobřanech – lékárna, Ústavní 2, Dobřany, Psychiatrická nemocnice v Dobřanech
- 699/2019 Mgr. Irena Kupsová, Dr.Max lékárna, Dobšická, Znojmo, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s.
- 700/2019 Mgr. MVDr. Kateřina Návojevová Horáčková, Lékárna Dubečská lékárna, Starodubečská 6, Praha, Admoneo, s. r. o.
- 702/2019 PharmDr. Jana Peléšková, Lékárna U Anděla Strážce, H. Synkové 945, Brumov- Bylnice, Cordis Apotheke s. r. o.
- 703/2019 Mgr. Eliška Pešková, Lékárna U naděje, Zdaboř 227, Příbram, Devětsil JST s. r. o.
- 705/2019 Mgr. Marie Petříková, Lékárna U bílého lva, Palackého 61, Nechanice, PharmDr. Mario Čeladník
- 707/2019 PharmDr. Aleš Polák, BENU Lékárna, Chlumecká 765/6, Praha, BENU Česká republika a. s.
- 708/2019 Mgr. Tereza Smětáková, Lékárna Medica, Sokolská 522, Němčice nad Hanou, Dvouletá s. r. o.
- 709/2019 Mgr. Antonín Sucharda, Lékárna U zlaté koruny, Poštovní 32, Hostinné, Lékárna U zlaté koruny Hostinné s. r. o.
- 711/2019 PharmDr. Ludmila Šremrová, Ph.D., Benu lékárna, Poštovní 83, Tanvald, BENU Česká republika a. s.
- 712/2019 Mgr. Michaela Vacková, Lékárna Teta, Ďáblická 1061, Praha, Teta drogerie a lékárny ČR s. r. o.

- 713/2019 Mgr. Jaroslav Bažant, Lékárna Na Radnici, nám. Míru 1, Benešov nad Ploučnicí, Lékárna U Hedviky s. r. o.
- 715/2019 Mgr. Maroš Čupák, Lékárna Cithara, Veletržní 24, Praha, K-Pharma s. r. o.
- 717/2019 PharmDr. Janošková Drahomíra, Lékárna Iscare, Českomoravská 2510/19, Praha, ISCARE I.V.F., a. s.
- 719/2019 Mgr. Katarína Bányiová, Písnická lékárna, Libušská 319/126, Praha, PHARMAMEDIA s. r. o.
- 720/2019 Mgr. Anna Bártová, BENU Lékárna, OC Tesco, J. Boreckého 1590, České Budějovice, BENU Česká republika a. s.
- 721/2019 Mgr. Lenka Bendželová, Čestmírova 363/1, Praha, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s.
- 722/2019 Mgr. Karel Blecha, Lékárna Pod Zvičinou, Janderova 2127, Hořice v Podkrkonoší, SANOVIA a. s.
- 723/2019 Mgr. Radka Boudová, Lékárna Fakultní nemocnice Bory, Edvarda Beneše 1128/13, Plzeň, Fakultní nemocnice Plzeň
- 724/2019 PharmDr. Lech Branny, Lékárna Podlesí s. r. o., Dlouhá třída 1228, Havířov, Lékárna Podlesí s. r. o.
- 725/2019 PharmDr. Lada Budíková, Teta Lékárna, Krátká 4088/2, Hodonín, Teta drogerie a lékárny ČR s. r. o.
- 726/2019 Mgr. Petra Burkoňová, Lékárna Kolf, Masarykovo nám. 2667, Pardubice, KOLF s. r. o.
- 728/2019 PharmDr. Ivana Daňková, Lékárna Jemelkova, Jemelkova 68, Brno, LERAM s. r. o.
- 730/2019 Mgr. Přemysl Drápela, Lékárna SALVIA, Masarykovo nám. 59, Náměšť nad Oslavou, Salvia Náměšť s. r. o.
- 731/2019 Mgr. Ludmila Freibergová, Lékárna U slunce, Thomayerova 8, Děčín, Simmerová Friebergová s. r. o.
- 733/2019 Mgr. Jitka Gahurová, Dr.Max lékárna, Masarykova 200, Luhačovice, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s.
- 734/2019 Mgr. Radim Gregořica, Dr.Max lékárna, Opavská 954/61, Kravaře, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s.
- 735/2019 PharmDr. Dagmar Hrbatová, Lékárna Šárka, Šárka 23/4360, Prostějov, SPEA Olomouc, s. r. o.
- 736/2019 Mgr. Eva Hrubá, Lékárna Lišov, Nová 888, Lišov, PHARMACA s. r. o.
- 737/2019 Mgr. Martina Husárová, Lékárna Galenika, Radimova 2322/40, Praha, Fagron Lékárna Holding s. r. o.
- 738/2019 Mgr. Michaela Kešnerová, Lékárna Pod Javořicí, Horní 38, Počátky, LEKOS CZ, s. r. o.
- 739/2019 Mgr. Hana Kholová, Dr.Max lékárna, Plzeňská 8, Praha, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s.
- 740/2019 Mgr. Lenka Klímová, Pilulka Lékárna, Štefánikova 454/28a, Hradec Králové, Pilulka Lékárny a. s.
- 741/2019 PharmDr. Lucie Kotilová, Dr.Max lékárna, Střelničná 2270/46, Praha, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s.
- 742/2019 RNDr. Vladimíra Krejzová, Lékárna Pod Vyšehradem, Vratislavova 33/2, Praha, Marhopharm s. r. o.
- 743/2019 PharmDr. Aleš Kroupa, Dr.Max lékárna, Bílinská 3490/6, Ústí nad Labem, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s.
- 744/2019 PharmDr. Stanislav Malinský, Lékárna U Marka, M. Bydžovského 1123, Nový Bydžov, TARA s. r. o.
- 745/2019 Mgr. Karolína Marková, Dr.Max lékárna, Tř. Maršála Malinovského 1304, Uherské Hradiště, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s.
- 748/2019 Mgr. Petra Dostálová, Farmacie Nádražní s. r. o., Nádražní 23, Uherské Hradiště, Farmacie Nádražní, s. r. o.
- 750/2019 Mgr. Halina Kantorová, FAJN LÉKÁRNA, nám. Svobody 528, Třinec, DIFFERENT PHARMA, a. s.
- 754/2019 PharmDr. Markéta Cetkovská, Dr.Max lékárna, Ječná 550/1, Praha, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s.
- 755/2019 PharmDr. Markéta Myšíková, Dr.Max lékárna, Vrážská 1643, Praha, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s.
- 756/2019 Mgr. Dagmar Navrátilová, Dr.Max lékárna, Hlučínská 1605/49, Opava, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s.
- 757/2019 Mgr. Petra Nováková, Dr.Max lékárna, Zábřdovická 827/10, Brno, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s.
- 758/2019 PharmDr. Matyáš Palan, BENU Lékárna, Sárská 5/133- Globus, Praha, BENU Česká republika a. s.
- 759/2019 PharmDr. Jana Paroulková, Lékárna Koliště, Koliště 47, Brno, K.E.I.pharma s. r. o.
- 761/2019 PharmDr. Ivana Povolná, Pilulka Lékárna Starý Plzenec, Masarykovo nám. 37, Starý Plzenec, Pilulka Lékárny a. s.
- 762/2019 Mgr. Simona Pražáková, Lékárna U bílého hada, Malátova 1873, Nový Bydžov, TARA s. r. o.
- 763/2019 Mgr. Renata Ptáčnicková, Lékárna Dolní Kralovice, Dolní Kralovice č. p. 8, VLAŠIMSKÁ lékárna a. s.
- 764/2019 Mgr. Lucie Rybecká, Lékárna U sv. Lukáše, Masarykova 136, Veselí nad Moravou, Charita Veselí nad Moravou
- 766/2019 Mgr. Vladěna Saska Mráková, Dr.Max lékárna, Masarykovo náměstí 508, Nový Bydžov, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s.
- 768/2019 Mgr. Jana Sátrová, Lékárna U Zlatého Jelena, Žižkovo nám. 133, Vlašim, Mgr. Jana Sátrová
- 770/2019 Mgr. Adam Slaviček, Lékárna INEP, Křížkova 164/20, Praha, Pharmahead s. r. o.
- 771/2019 PharmDr. Ludmila Sochorová Dudíková, Dr.Max lékárna, Kostelní 1407, Strážnice, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s.
- 772/2019 Mgr. Veronika Sušerová, Dr.Max lékárna, Chýnovská 3049, Tábor, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s.
- 773/2019 Mgr. Zdeňka Trojanová, BENU Lékárna Ládví, Burešova 1664, Praha, BENU Česká republika a. s.
- 774/2019 Mgr. Iva Vallová, Lékárna Lidická, Lidická 930, Vlašim, Mgr. Renata Ptáčnicková
- 775/2019 Mgr. Markéta Vaňková, Dr.Max lékárna, Dukelských hrdinů 23, Praha, ČESKÁ LÉKÁRNA HOLDING, a. s.
- 776/2019 PharmDr. Zdeňka Vágnerová, Lékárna Amica, Pražská 103, Mělník, Ledovys s. r. o.
- 779/2019 Mgr. Svatava Straková, Lékárna Solnice, Kvasinská 129, Solnice, Rp. GALENICA, a. s.

STALO SE V PROSINCI

- 3.** Portál Bydlet.cz zveřejnil článek Lékařník je stále trochu alchymista, ve kterém se věnoval zvyšujícímu se zájmu o magistraliter.
- 5.** Proběhla na Floře poslední redakční porada. Krátce poté se část redakce v osobě Standy Havlíčka, přesunula směrem Praha – Brusel – Istanbul – Džibuti – Aden – Mokka. Už v příštím čísle se v časopise dozvíte, jak se mu mezi Lékaři bez hranic daří.
- 6.** Ve věku 40 let a po těžké nemoci opustila tento svět PharmDr. Jana Opravilová z OSL Šumperk.
- 7.** V Odrách na Novojičínsku se v místní katovně uskutečnil další Vánoční seminář. Atmosféru této tradiční akce s přednáškami a varhanním koncertem jste si mohli připomenout i fotkou na titulní straně prosincového čísla ČČL.
- 9.** Pražští radní schválili nová pravidla pro reklamu a poutače v centru města. Zmizí světelné prvky a velké svítící reklamy ve výlohách. Výjimku získaly pouze lékárny a pošty.
- 9.** Do jedné z lékáren v centru Plzně vstoupila v odpoledních hodinách podezřelá osoba. Po příchodu k pokladně oslovila pracovníci lékárny s tím, že chtěla směnit malé bankovky (10 kusů 100 korunových bankovek) za větší (1 000 korunovou bankovku). Při rozměňování zmatečnou manipulací s bankovkami postupně vylákala z lékárnice finanční hotovost v hodnotě 1 000 korun.
- 10.** Ve Sbírce zákonů byla publikována Vyhláška č. 329/2019 Sb., o předepisování léčivých přípravků při poskytování zdravotních služeb. Vyhláška bude účinná od 1. 1. 2020 s výjimkou ustanovení o tzv. ověřeném výstupu ze systému eRecept, které bude účinné od 1. 4. 2020. Od 1. 1. 2020 budou eRecepty mít jen jednu položku. Listinné recepty budou dvoupoložkové do 31. 5. 2020 a od 1. 6. 2020 jednopoložkové. Na jiných místech ČČL se dočtete o tom, že v lednu začala probíhat nová jednání o těchto věcech.
- 11.** Ve 02:17 začal hackerský útok na benešovskou Nemocnici Rudolfa a Stefanie, konkrétně na chirurgické ambulanci, kde se zpomalovaly počítače, a v 02:50 již nebyly IT systémy funkční po celé nemocnici, včetně lékárny.
- 11.** V Rozárce se uskutečnilo školení bezpečnosti práce pracovníků sekretariátu.
- 11.** Architekti připravili setkání zástupců všech profesních komor. Kromě bohaté diskuze si v Centru architektury a městského plánování na Emauzích vzájemně nadělili milé dárky. Akce se za ČLnK zúčastnili bývalý prezident, současný prezident, viceprezident a šéfredaktor časopisu.
- 11.** OSL Česká Lípa uspořádalo shromáždění v sále Městského úřadu Žandov.
- 11.** V Domě techniky Ostrava-Mariánské Hory se na pozvání ČLS JEP a Spolku moravskoslezských farmaceutů sešli farmaceuti na CLXXVII. přednáškovém večeru.
- 17.** V pražské Rozárce se konalo zasedání představenstva ČLnK. Kromě jiného na něm byla opět zvolena mluvčí České lékárnické komory Mgr. Michaela Bažantová. Šéfredaktor ČČL také informoval představenstvo o úsporách při tisku a distribuci časopisu. Jednání představenstva navštívili i náměstek ministra zdravotnictví Mgr. Filip Vrubel.
- 18.** Pan prezident pozval zaměstnance Komory na vánoční večeri.
- 19.** MZd vydalo Věstník č. 12/2019, v němž vyšel nový cenový předpis č. 3/2020/CAU, o regulaci cen IPLP s obsahem konopí pro léčebné použití. Ten bude účinný od 1. 1. 2020.
- 20.** Vyšel poslední Newsletter roku 2019. Vedle dalších informací obsahoval i kompletní přehled členů nově zvoleného představenstva pro období 2019–2023.
- 22.** Neznámý pochatel dosud nezjištěným předmětem rozbil výlohu lékárny na českobudějovickém Senovážném náměstí. Poté odcizil vystavené zboží a utekl. Provozovateli způsobil škodu za více jak 16tisíc korun.
- 23.** Na základě jednání Komory s VZP se podařilo upravit znění dodatku o úhradě LP, PZLÚ a ZP (Bonifikovaná úhrada poskytovatelům lékařské péče v oblastech potenciálně ohrožených rizikem nedostupnosti lékařské péče) tak, že je možné tento příjem podle sdělení našich daňových poradců danit 10% sazbou DPH, místo dosavadní 21% sazby. Díky této změně a při využití celého fondu na podporu lékáren v nedostupných oblastech ušetří jejich provozovatelé souhrnně téměř 4 miliony korun za rok.
- 23.** Po napadení benešovské nemocnice počítačovým virem (11. 12.) byla opět do provozu uvedena nemocniční lékárna.
- 27.** Vycházejí poslední Lékařnické kapky roku 2019. Čtenáři se například dozvědí, jak si užít vánoce ve zdraví a že na kocovinu se rozhodně nehodí paracetamol.
- 30.** Paní MUDr. Karle Hudecové z Moravské Třebové bylo odcizeno razítko.
- 31.** Ve věku pouhých 40 let zemřela PharmDr. Magda Vytřísalová, Ph.D., odborná asistentka Katedry sociální a klinické farmacie FAF UK v Hradci Králové.
- 31.** Šéfredaktor tohoto listu snědl podezřelý chlebiček s krabí pomazánkou a vzhledem k nastupující alergické reakci vyběhl do slavičího pražského centra. I večer byl velmi dobře obslužen v Lékárně u svaté Ludmily na náměstí Míru.

Lékárnice maminky report 2019

Brzy to bude rok, co jsem lehce nervózní stála poprvé „na Rozárce“ a snažila se přesvědčit představenstvo o tom, že nejsem úplně bláznivá biomatka, ačkoliv tomu ledasco nasvědčovalo (dítě ovázané hadrem kolem těla a pro toho, kdo mě nezná, až příliš nadšený výraz, manžel ho označuje za chorobně vyšinutý). Vyšlo to (sama se tomu dodnes divím) a převzala jsem tehdy vedení projektu Lékárnice maminky.

Za ten rok se ukázalo mnoho věcí. Především, že je nás víc, které cítí, že mateřství nám změnilo pohled na naši profesi. A chtějí chodit mezi maminky a mluvit o zdraví, nemocech a léčbě tak, jak je nám blízké. Především nezávisle na komerčních tlacích doby, s hledáním šetrných cest léčby a přesto účinně dle EBM. A také, že je tohle nadšení obecně nakažlivé. Nechat na chvíli domácí povinnosti ležet (ony nemají nožičky, jak mě učila maminka) a běžet někdy i s těmi dětmi a s projektorem přes rameno do mateřského centra, kavárny, mateřské školky...

Do projektu se oficiálně tento rok přihlásilo 66 lékárníků maminek. Našlo se mezi nimi 17, které chtějí vést besedy ve svých městech. Díky tomu proběhlo 78 besed ve 25 městech republiky pro 569 posluchačů (myšleno maminek, škoda, že jsme nepočítaly ty děti všude kolem nás visící, hrající si). Co projekt dělá skutečně živým je, že každá z nás přináší své nápady. Díky tomu nově vznikly besedy ve skautském domě nebo v mateřských školkách, kde představila naši profesi lékárnice i s vůní apatyky, když zapojila děti do přípravy masť. V Semechnicích vyšel v regionálním periodiku článek od lékárnice maminky, která tam vede besedy. Zazněla i nabídka na reportáž v regionálním zpravodajství. Nadějná je také zpětná vazba od nově besedující lékárnice maminky, která si myslí, že když na besedu chodí lidé s opravdovým zájmem, je to určitá prevence syndromu vyhoření, ke kterému v našem oboru občas dochází.

Co nás čeká v novém roce? Ukázalo se, že je mezi lékárníci maminkami zájem o webináře, které vedeme k aktuálnímu tématu besed před vypsáním termínu v našich městech. Tak proběhl webinář k besedám Nachlazení – nutné zlo? A nově jsou přichystané webináře k tématům Zdravá žena a Ekzém. Vycházíme z dotazníků, ve kterých maminky projevíly o tato témata velký zájem.

Chystáme další besedy jako Alergie, další pokračování cyklu Léčivé byliny a odvážnější zabrousí do problematiky Očkování. Snažíme se tvořit články na blog nového webu. Kdo by se necítil na besedy, ale rád píše, je také vítán. Nápadů je hodně, vznikají jak jinak než spontánně během každodenního života matky.

Jeden impuls na téma besed „KPZka do školky“ mi přinesly děti ještě před Vánoci v podobě vsí. Bylo to naše první setkání. Vypadalo to dost beznadějně při pracném vybírání asi dvacáté hnidy v jednom místě u dcerky, která má vlasy do pasu. To jsem ještě netušila, jak zoufale se budu cítit o dva dny později, když na stejnou židli usednu já a budu prosit o vybírání hnid manžela. Děti byly bez známek pedikulózy během pár dní, horší to bylo se mnou. Po aplikaci druhého psího šamponu, jsem uznala, že na té rezistenci k permetrinu něco bude a po pár dalších zoufalých

pokusech už mé vlasy nezažily snad jen organofosfáty. Nevím, zda se manžel zdokonalil v jemné motorice nebo nás zachránil spirálový všiváček, každopádně takový impuls k dalšímu tématu besed jsem už dlouho nepocítila.

Dnes mám čím dál silnější pocit, že diagnózu blázna bych si měla dojit ověřit ke specialistovi. Nicméně stále mi projekt a vše kolem dává smysl, vlastně čím dál větší, a to i když přichází dny, kdy je to těžší. Další beseda a nadšení maminek, že je dříve nenapadlo jít pro takovou radu za lékárníkem a už to tak příště udělají, mě posune dál a zase se vrátí síla i chuť pokračovat. Děkuju všem, které jsou v tom se mnou. Je to právě kouzlo toho, že každá z nás může vnést svůj nápad a oživit projekt svými zkušenostmi.

A jestli čte právě tyto řádky další lékárnice maminka, která to cítí podobně a možná také potřebuje občas trochu vytrhnout z denního stereotypu matky, hospodyňky, manželky... Je to skvělá příležitost, jak spojit vědomosti zdravotníka se zkušenostmi matky a přidat se k nám.

Saša HAŠKOVÁ
haskova@lekarnice-maminky.cz

Vzpomínáme

S lítostí oznamujeme všem kolegům, přátelům a spolužákům, že nás dne 6. 12. 2019 ve věku 40 let navždy opustila po těžké nemoci PharmDr. Jana Opravilová.

Byla usměvavá, empatická, vždy dělala čest naší profesi. Svůj volný čas věnovala i práci v představenstvu našeho OSL, jehož byla dlouholetou členkou. Věnujte jí, prosím, vzpomínku. Děkujeme.

Za OSL Šumperk a Jeseník Mgr. Martin KREMZER

Může lékárník pomoci mladé ženě s inkontinencí?

S inkontinencí se lékárník či farmaceutická asistentka setkávají velmi často. Mají jinou možnost než nabídnout inkontinenční vložky? Řešením je intravaginální pomůcka Diveen.

Zaměřme se na mladší ženy trpící stresovou či smíšenou inkontinencí. Tyto ženy jsou většinou velmi aktivní a samovolný únik moči je značně limituje. Více než své zdravotní potíže řeší častěji problém hygienický a společenský. Řada z nich cvičí speciální cviky, léčí se, zvažuje i chirurgický zákrok. Mezitím však potřebují speciální inkontinenční pomůcky.

Jakkoli jsou absorpční vložky diskrétní, neposkytnou ženě absolutní svobodu pohybu a možnost vycházet z domova i bez nich. Pokud chce být žena chráněna, aniž by musela během dne myslet na výměnu vložky a omezovat své aktivity, může využít intravaginální pomůcku Diveen. Její funkce nespočívá v jímání tekutiny, ale v podpoře přední poševní stěny v oblasti pod močovým měchýřem. V momentě náhlého zvýšení nitrobršního tlaku (např. smíchu nebo kašle) Diveen podpoří přední poševní stěnu a zamezí tak úniku moči.

Chcete-li tedy pomoci ženám řešit problém se stresovou inkontinencí, nabídněte jim patentované intravaginální tělísko Diveen, které podle provedené studie¹⁾ snižuje četnost výskytu úniku moči až o 69 procent. Až dvanáct hodin tak žena nemusí myslet na problém s nežádoucím únikem moči a bez omezení může dělat vše, co ji baví.

Manipulace s intravaginální pomůckou Diveen je velmi snadná. Zavádí se do pochvy podobně jako menstruační tampon, a to pomocí aplikátoru, a jako tampon se také vyjímá. Není potřeba ji vyjmát ani při návštěvě toalety. Odstraněna z pochvy by měla být vždy večer po jednom dni nošení. Pomůcka může být po omytí použita znovu, ale celkem maximálně dvakrát.

¹⁾ Cornu JN, et al. 75NC007 device for noninvasive stress urinary incontinence management in women: a randomized control trial. *International Urogynecology Journal*. 2012;23(12):1727–1734.

KOMERČNÍ PREZENTACE

aplikátor + 5x pomůcka Diveen®

Diveen®

**PRVNÍ INTRAVAGINÁLNÍ
POMŮCKA K ŘEŠENÍ
ŽENSKÉ STRESOVÉ
INKONTINENCE**

Klinicky prokázaná účinnost.
Používá se stejně snadno jako tampon.

**ZAŽIJTE ZNOVU POCIT
SVOBODY!**

Katalog. č.	Velikost	Obsah balení	Kód SÚKL	Mn. limit / měsíc
3132U	malá	5 pomůcek	5010575	5 ks (1 balení)
3133U	střední	+ 1 aplikátor	5010576	

B. Braun Medical s.r.o. | www.bbraun.cz

Co zaznělo na 14. Evropském setkání lékárníků?

Drážďany 22.–24. 11. 2019 – po tomto víkendu se Drážďany nechvalně proslavily miliardovou krádeží šperků ze slavné klenotnice Grünes Gewölbe. My jsme ale opouštěly saskou metropoli naplněny zcela jinými poklady. Na atmosféru ryze ženského setkání, navázání nových přátelství a nabitý program plný zahraniční inspirace se nedá zapomenout. Konalo se zde 14. Evropské setkání lékárníků. Mohly jsme být u toho.

Co nás na celém konferenčním dni nejvíce nadchlo, bylo představení německého projektu ARMIN (*Arzneimittelinitiative Sachsen-Thüringen*), komplexního konceptu založeného na interdisciplinárním přístupu, jež vyvinula ABDA – *Federal Union of German Associations of Pharmacists a Federal Association of Statutory Health Insurance Physicians*. Celou koncepci projektu přednesl pan doktor Sebastian Michael z Německa, lékárník a lektor pro Bionorica SE, SEMEDI a Saskou farmaceutickou komoru a člen správní rady SAV (*Saxon Association of Pharmacists*), a s ní shrnul hlavní myšlenku celého projektu – možnost spolupráce mezi lékárníky a praktickými lékaři. Celá platforma byla vyvinuta na základě vnímání problému s rostoucím počtem vydaných léků, jak na předpis, tak volně prodejných, stejně jako rostoucím podílem pacientů s polymedikací a rizikem nežádoucích účinků léků. Koncepce je funkční od roku 2014 a má za cíl zlepšit účinnost a bezpečnost farmakoterapie. Její program se skládá ze tří složek: (1) přednostní generické preskripce, (2) přednostního předepisování léků první volby podle katalogu léků a (3) managementu léků (*medication management, MM*). Data byla integrována do softwarů lékařů a lékáren a stanovuje účinné látky, které byly předepsány, a výdej odpovídajícího léku. Pro MM byly vyvinuty procesy a odpovědnosti, jakož i technická infrastruktura, která umožňuje elektronickou výměnu dat o medikaci pacientů.

Do září 2019 se projektu ARMIN zúčastnilo 546 lékařů, 969 lékárníků a přibližně 5 794 pacientů. Z toho 309 lékařů a 328 lékárníků bylo technicky schopno nabídnout MM. První hodnocení poukázalo na výhody pro pacienty, pokud jde o jejich pocit bezpečí, a na lepší dodržování léčebného plánu v jejich každodenním životě. Z dotázaných pacientů 65 % uvedlo výrazné zlepšení jejich vztahu k praktickému lékaři, a 72 % k jejich lékárníkovi. Projekt ARMIN představuje slibný interdisciplinární koncept. Budoucí vyhodnocení ukáže, do jaké míry může tento koncept přispět k bezpečnější léčbě pacientů. Důležitým faktem je, že tuto službu mají jak lékaři, tak lékárnici hrazenou pojišťovnamí. Dalším aspektem bylo, že do této spolupráce jsou zapojeni lékárníci ze všech segmentů lékárenství. Mohlo by se jednat o inspiraci pro podporu lékového záznamu i u nás v České republice?

Až nepřírozně idealistickou představu ohledně FMD (*Falsified Medicines Directive*), směrnice Evropské unie o padělaných léčivech platná od 9. února 2019, přednesla Ulrike Kreysa,

Mgr. Alexandra Hašková, Mgr. Michaela Bažantová a Lucie Kovářová navazují přátelství s kolegyněmi z Londýna.

viceprezidentka společnosti GS1 Healthcare, v níž 15 let působí na pozici globálního lídra ve zdravotnictví. Spolupracuje se všemi zúčastněnými stranami v rámci dodavatelských řetězců po celém světě na zlepšení bezpečnosti pacientů a efektivitu léčby a s regulačními orgány k dosažení celosvětové harmonizace. Hovořila o cílech směrnice – zvýšení bezpečnosti dodavatelského řetězce v celé Evropě a zaručení bezpečnosti pacientů obranou proti padělaným lékům.

Upozornila však také na fakt, že implementace směrnice vyžaduje změnu procesů a investice do nových technologií od všech zúčastněných stran, včetně veřejných i nemocničních lékáren a přináší stále mnoho příkoří, jako zbytečné alerty či nezapojení všech lékáren. V souvislosti s tím zmínila výsledky posledních statistik, ze kterých vyplývá, že 20 % evropských lékáren stále není připojených v souladu s implementací směrnice FMD.

Další přednáška na tuto tematiku souvisle navázala. Mag. Karin Kirchdorfer, prezidentka Rakouské asociace nemocničních lékárníků, a Mag. Andreas Achrainger, výkonný ředitel společnosti Austrian Medicines Verification System GmbH (AMVS) zodpovědný za provádění směrnice, hovořili o spolupráci mezi lékárníky a AMVS (Austrian Medicines Verification Systems) při implementaci požadavků FMD. Společnost AMVS je zodpovědná za technický provoz rakouského systému. Dle slov prezidentky je implementace směrnice vzrušující výzvou a úkolem všech dotčených, díky které mohou vypracovat základ pro ještě větší bezpečnost pacientů v Rakousku. Kladné přijetí této i předchozí přednášky u ostatních účastníků konference nás popravdě trochu překvapilo.

Německé lékařky Dr. Patricia Aden a Dr. Gabriele Nöther-Fleig představily jejich činnost v oblasti očkování proti HPV onemocnění (The HPV Network), v současnosti nejčastěji sexuálně přenosné infekci. V Německu byla vakcína zavedena v roce 2007. V roce 2010 byl v reakci na odpor (především z feministických kruhů) založen kruh žen odbornic z celého Německa a z různých

Pokračování na další straně

Pokračování z předchozí strany

oblastí zdravotní péče, jež se schází jednou ročně, vedou diskuse se zástupci vědecké a zdravotní politiky, přednáší a vydávají tiskové zprávy. Taktéž vedly kampaň k očkování chlapců. Jejich cílem je zvýšit současnou míru proočkovanosti u chlapců a dívek ve věku 9–14 let. Dr. Patricia Aden je lékařkou a lektorkou ve zdravotnictví. V roce 2010 spoluzakládala HPV Women Network a od té doby koordinuje výroční schůzky. Dr. Gabriele Nöther-Fleig je lékárnice. Do HPV Women Network vstoupila prostřednictvím svého členství v německé společnosti onkologické farmacie.

Dále se konference přesunula k pro nás velmi aktuálnímu tématu spolupráce mezi lékárníky a právníky zabírající nekalé soutěži při zásilkovém prodeji léků na předpis (Annette Dunin v. Przychowski, Německo). V Německu byl zaveden systém, ve kterém mohou vlastnit lékárny pouze lékárníci. Vzhledem k cenové regulaci léčivých přípravků na předpis není povoleno poskytovat bonusy za uplatnění receptů v konkrétní lékárně. Tento systém se v průběhu desetiletí ukázal jako velmi užitečný pro ochranu pacientů. Německá společnost The German Parkinson Society podala u Evropského soudního dvora žalobu proti fixní ceně léků na předpis pro objednávky zahraničními lékárnami. Evropský soudní dvůr této žádosti bohužel vyhověl a povolil zahraničním zásilkovým lékárnám vyplácet bonusy. Je opět alarmující, jak i takto trvale stabilní systém může být narušen jediným tlakem.

Mezi dalšími aktuálními tématy zazněla přednáška z Nizozemí Remca Bakker o spolupráci mezi lékárníky a úředníky pro ochranu údajů při implementaci GDPR. Remco Bakker stručně představil GDPR a jeho požadavky, bezpečnost informací a postupy při porušování údajů. Diskutoval o dvou slavných nizozemských případech (nemocnice HAGA): Incident „Barbie“ (85 zaměstnanců nemocnice neoprávněně otevřelo lékařské

záznamy patřící nizozemské TV star) a incident „vozík v supermarketu“ (lékařské záznamy byly použity jako seznam potravin a nacházely se v nákupním vozíku). Takovým incidentům lze předcházet pouze tím, že si zaměstnanci uvědomí rizika a citlivost údajů, které zpracovávají. Zaznělo, že pokud k takovým incidentům dojde, pak je účinná týmová práce mezi DPO (Data Protection Officer = pověřencem pro ochranu osobních údajů), lékárníkem nebo zaměstnanci rozhodujícími o vyhodnocení a omezení incidentů porušujících údaje do 72 hodin poté, co se o těchto incidentech dozví (24/7).

Dr. Eva-Maria Jahn a Dr. Anne Lewerenz z Institutu Paula Ehrlicha nás seznámily s možnostmi spolupráce mezi lékárníky a vědci a s procesem při provádění inspekční činnosti v Německu. Podle výkladu německého zákona o léčivých přípravcích jsou dozorové kontroly pro určité léčivé přípravky prováděny místními kompetentními orgány po konzultaci s příslušným federálním úřadem. Prezentace nás provedla postupem takové kontroly od žádosti až po samotnou přípravu a provedení inspekce.

Cheryl Way z Velké Británie pak vykreslila příležitosti pro spolupráci veřejných lékárníků a informační služby NHS Wales Informatics Service na IT platformě Choose Pharmacy pro podporu poskytování služeb, jež poskytuje veřejným lékárníkům přístup k informacím o léčivých přípravcích podávaných v nemocnicích a k záznamům lékařů.

Co ale nelze zachytit příliš slovy, je celková atmosféra velmi vřelého setkání lékárníků v prostředí starého města Drážďan. Z každého takového setkání lze odnést inspiraci, svěží vánek naděje, který je v našem prostředí tolik potřeba. Buďme bdělí a hledejme inspiraci tam, kde se zachovává ještě zdravý rozum a profesionalita našeho krásného povolání.

Michaela BAŽANTOVÁ, Saša HAŠKOVÁ, Lucie KOVÁŘOVÁ

Výloha drážďanské lékárny v nákupní zóně a přesto s citem pro tradici.

Soukromá lékárna v Ostravě
přijme
lékárnici, lékárníka

na plný nebo i částečný úvazek

NABÍZÍME:

Pracovní dobu

Po-Pá: 8.00–16.00 hodin,
u částečného úvazku pracovní doba
podle domluvy.

DÁLE NABÍZÍME:

výhodné platové podmínky,
finanční bonusy a další zaměstnanecké
výhody, jako např. dovolená
podle vašeho uvážení,
cestovní náhrady, stravenky.

V případě vašeho zájmu volejte
na mobil: 722 282 955,
nebo pište na:
e-mail: bor-mar@seznam.cz

A-1

Neřetězcová lékárna v Jablonném v Podještědí

hledá **LABORANTKU**

na plný či částečný úvazek.

Mzda až 33 000 Kč/měsíc, 5 týdnů dovolené,
stravenky, cestovní náhrady.

Pravidelná pracovní doba: Po až Pá.

Informace: 608 782 277

brunovajana16@seznam.cz

A-6

Lékárna U Českého lva
Roudnice nad Labem s. r. o. přijme:
lékárnici / lékárníka

- plný i částečný úvazek, výpomoc
  - vhodné také pro absolventy,
kolegyně na MD a v důchodovém věku
  - nástup možný ihned
  - byt 2+1 k dispozici
  - příjemné pracovní prostředí a kolektiv
- Kontakt: 606767356
info@lekarnaucesekeholva.cz

A-2

VYŘAZENÉ LÉKY ODEBERE
MVDr. Stanislav Skula – TERPES
561 31 Tatenice 68
tel/fax 465 381 256
602 405 734
e-mail: terpes.skula@tiscali.cz
Další informace na www.terpes.cz

- Firma TERPES zajistí odběr a likvidaci vyřazených léků z lékáren České republiky.
- Firma dodá plastové nádoby na shromažďování odpadů, které odveze k likvidaci.
- Za tuto službu účtujeme v roce 2020 částku 35 Kč/kg odpadu + 21% DPH.
- Při financování je možná spolupráce s krajskými úřady.
- Stále likvidujeme látky a přípravky, které podléhají režimu zákona č.167/1998 Sb.

A-3

LÉKÁRNA NA PRODEJ

info: divisek@akhk.cz

A-5

KRALUPY NAD VLTAVOU

Lékárna Lobeček®

Rodinná zavedená lékárna u polikliniky v Kralupích nad Vltavou,
35 min. z centra Prahy, přijme do nově otevřených prostor

LÉKÁRNÍKA

Garantujeme:

- Příjemný kolektiv a rozumné pracovní vytížení
- 5 týdnů dovolené ročně
- Podporu kontinuálního vzdělávání při ČLnK a při přípravě na atestaci
- Zaměstnanecké slevy
- Příspěvek do ČLnK, stravenky
- Důraz na zdravotnický charakter lékárny

Mzdu 50 000,- s odměnami až 60 000,-

Lékařníci Českobudějovicko
Do skupiny soukromých lékáren
(majitel lékárník) ve městech
České Budějovice,
Týn nad Vltavou, Vimperk, Lišov
přijmeme
lékárníka
či **vedoucího lékárníka**

Do lékáren
v Českých Budějovicích
přijmeme také
farmaceutickou laborantku

Nabízíme zaměstnání
ve stabilní společnosti, férové jednání,
svobodný výkon povolání,
volba velikosti úvazku.

Základní plat 45-65 000 Kč
podle zařazení + významný podíl na zisku,
příspěvek na bydlení i dojíždění
nebo poskytnutí bytu či auta,
další obvyklé benefity.

Otevíráme dvě nové pobočky,
možnost seberealizace,
samostatnost vítáme, oceňujeme.

Pro ambiciózní zájemce
po zapracování možnost manažerské
funkce pro celou skupinu.

Kontakt: tel.: **608 025 756**

– lépe po 18 hodině

A-4

Mgr. Stanislava Žižková
Tel.: 608 907 472
E-mail: info@lekarnalobecek.cz

Lékárna Lobeček s.r.o.
Dr. E. Beneše 827
278 01 Kralupy nad Vltavou

OKÉNKO DO MAGISTRALITER

Autologní sérové kapky

Již několik let se v lékárnách v ČR připravují oční kapky z autologního séra pacientů.

Jsou to oční kapky s obsahem autologního lidského séra z venózní krve doplněné sterilním fyziologickým roztokem. Krevní sérum má stejné složení jako plazma, ale jelikož vzniká odstraněním krevní sraženiny po vysrážení plné krve, není jeho součástí fibrinogen a další srážecí faktory.

Autologní sérové kapky (ASK) jsou určeny zejména pro léčbu těžkého syndromu suchého oka, na základě různých očních i systémových onemocnění (Sjögrenův syndrom, Stevensův-Johnsonův syndrom, reakce štěpu proti hostiteli (GVHD), revmatoidní artritida), kdy selhává substituční léčba konvenčními "umělými slzami". Dále je jejich místo v léčbě defektů epitelu rohovky, zejména po chirurgických a laserových zákrocích.

Poprvé bylo použití ASK publikováno v roce 1984 Foxem et al., širšího rozšíření se dočkaly až po roce 2000. Po zkušenostech s přípravou v lékárnách v několika posledních letech jsou nyní stanoveny podmínky pro přípravu, použití a výdej léčivého přípravku Autologní sérové oční kapky ve zvláštním léčebném programu Ministerstva zdravotnictví ČR. Na rozdíl od klasických umělých slz obsahují kapky z autologního séra růstové faktory, imunoglobuliny, vitamíny, lysosym a další látky, díky kterým vykazují farmakologické, imunologické a metabolické působení. ASK tak odpovídají definici léčivého přípravku a jejich příprava je možná pouze v lékárně, nikoli na transfuzních stanicích, mikrobiologických odděleních nebo očních tkáňových bankách, jak tomu bylo v minulosti.

Pacient je k léčbě ASK indikován svým oftalmologem, před odběrem krve je vyšetřen na bezinfekčnost (HIV, hepatitida B,C a syfilis). Po odběru zhruba 100 ml plné venózní krve se po 2 hodinách srážecí fáze krev centrifuguje, oddělí se krevní sraženina a sérum se následně dle předpisu ředí sterilním fyziologickým roztokem na 20–50 % a po filtraci se adjustuje do SANO lahviček po 2–5 ml. Takto naředěné sérum téměř odpovídá složením, osmolaritou, pH i viskozitou slzní tekutiny. Protože většina obsažených látek je peptidové povahy a teplo urychluje jejich hydrolýzu, je naředěné sérum ihned po přípravě zmrazeno na -15 až -20 °C. Provede se zkouška na sterilitu podle ČL a na základě lékařského předpisu se vydá pacientovi. Vydávající farmaceut informuje pacienta o způsobu použití, dávkování a způsobu uchování a transportu přípravku (použití chladicího boxu) a předá pacientovi informaci k použití přípravku v tištěné podobě. ASK mají stanovenou dobu použitelnosti na 3 měsíce při skladování v -15 až -20 °C, po rozmrazení se aktuálně používané balení uchovává při teplotě 2–8 °C a je nutné ho spotřebovat do 72 hodin po otevření. ASK se aplikují několikrát denně, dle stupně příznaků, možná je jejich kombinace s další lokální léčbou (umělé slzy)

při dodržení 15 minutového odstupu od jiných očních kapek. V případě nositelů měkkých kontaktních čoček je nutné jejich vyjmutí před aplikací kapek a opětovné nasazení za 15 minut po aplikaci ASK.

Léčebné výsledky ASK jsou velmi dobré, kapky jsou dobře tolerovány, výrazně zvyšují kvalitu života pacientů s keratokonjunktivitidou sicca, kteří kapky aplikují dlouhodobě. V léčbě defektů epitelu postačila v Yangově studii z roku 2004 14denní aplikace 25% kapek. V obdobné studii z roku 2009 při podávání 50% ASK každé dvě hodiny vedlo k vyléčení většiny pacientů do 22 dnů, polovina z nich se vyléčila již během 14 dnů.

Budeme rádi, když se do přípravy ASK zapojí více lékáren, neboť v současné době rutinně tuto léčebnou možnost nabízejí pouze 3 lékárny v republice a jejich výrobní kapacity nepokryjí poptávku všech pacientů, kteří jsou pro tuto léčbu indikováni.

PharmDr. Lukáš LÁZNIČKA,
Lékárna FNKV

NOVÉ NEBO MÉNĚ ZNÁMÉ LÉČIVÉ ROSTLINY

Gynostemma pentaphyllum (Thunb.) Makino – gynostemma pětistá, (Cucurbitaceae – tykvovité)

Vytrvalá popínavá dvoudomá bylina, u níž na podzim odumírá celá nadzemní část. Přirozeně se vyskytuje v oblastech (300 až 3 200 m. n. m.) Číny, Korei, Thajska a Japonska, dnes je pěstována po celém světě jako významný adaptogen. Snáší údajně mrazy do -15°C , ale jednodušší je domácí pěstování.

Synonyma: *Gynostemma pentaphyllum* var. *dasycarpum*.

Obecný název: Amachazuru (jap.), Jiaogulan (čín. USA), Xianxao (čín.).

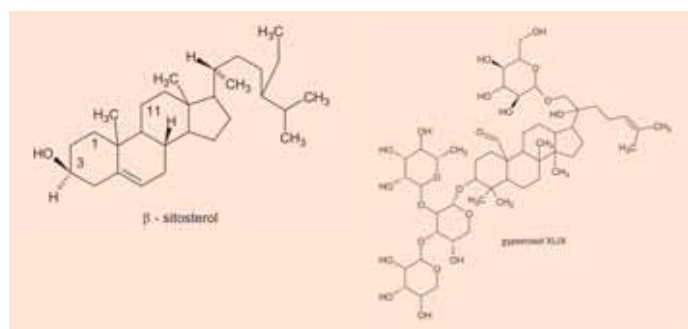
Sbíraná část: folium, herba, radix.

Droga: *Gynostemmae folium*.

Obsahové látky: triterpenoidní gynosaponiny dammaranového typu, především gypenosidy, z nichž 8 je identických s ginsenosidy druhu *Panax ginseng*, např. gypenosid III = ginsenosid Rb1, gypenosid IV = ginsenosid Rb3, a gypenosid VIII = ginsenosid Rd a další příbuzné triterpenoidy. Polysacharidy glukonového typu i heteropolysacharidy, včetně látek slizové struktury, zakončených uronovými zbytky, steroly spinasterol, β -sitosterol a stigmasterol, flavonoidy ombuin, ombuosid a rutin, karotenoidy, aminokyseliny, vitamíny a minerály.

Účinky a použití: podle tradiční čínské medicíny je list charakterizován povahou vyrovnanou, teplou, chutí sladkou, slabě nahořklou, s tropizmem k meridiánu jater, sleziny a žaludku. Droga aktivuje srdce, slezinu a žaludek, čímž podporuje chuť k jídlu a zlepšuje spánek. *Gynostemma* začala být v TČM využívána poměrně nedávno, ale v lidových medicínách východní Asie je uváděna jako prostředek k léčbě hepatitidy, diabetu, nespavosti, bronchitidy a k normalizaci krevního tlaku. Pro zajímavost, po i.m. aplikaci gypenosidů potkanům, došlo k jejich distribuci především do nadledvinek, mozku, srdce, jater, sleziny a plic.

Odborné studie. Převažují testy in vitro, nejvíce jsou sledovány účinky saponinů. **Adaptogenní účinky.** Droga je dnes řazena mezi adaptogeny s širokými možnostmi ovlivnění homeostázy lidského organismu. **Antidiabetické účinky.** Kromě testů na zvířecích modelech, bylo snížení inzulínové rezistence a hladiny glukózy v séru diabetiků po podávání listu *Gynostemma* prokázáno

i při studiích kontrolovaných placebem. **Antioxidační účinky.** Gypenosidy zvyšují aktivitu superoxidismutázy, flavonoidy blokují volné radikály. **Antiulcerózní účinky.** U krys bylo zjištěno zlepšení regenerace žaludečních vředů vyvolaných bakterií

Helicobacter pylori. **Antiagregační účinky.** Mechanismus dosud není objasněn, předpokládá se úloha polysacharidů a glykosidů. **Hepatoprotektivní účinky.** Souvisejí s antioxidancí v droze. **Kancerostatické účinky.** In vitro vykazovaly extrakty *Gynostemma* a izolované gypenosidy inhibici množení buněčných linií karcinomu plic (indukce apoptózy aktivací kaspázy-3 a -9), prostaty, tlustého střeva, děložního čípku a leukemie. Gypenosidy inhibují rovněž v závislosti na dávce proliferaci buněčných linií hepatomu Hep3B a HA22T a u hepatomu Huh-7 indukují apoptózu. Dále u myši inhibují sarkom S180. **Kardioprotektivní účinky.** Izolované gypenosidy snižují pohotovost koronárních cév ke spazmům a zlepšují cévní zásobení i po infarktech. **Metabolismus lipidů.** Extrakty z listu snižují hladinu celkového cholesterolu a zvyšují hladinu HDL frakce. Izolované gypenosidy snižují hladinu triglyceridů, cholesterolu i peroxidovaných lipidů u potkanů. **Neurologické účinky.** U myši s experimentálním parkinsonismem došlo po podání extraktu z listu ke zlepšení kognitivních funkcí. U králíků blokovala směs gypenosidů mozkovou insuficienci. **Toxicita.** U potkanů byla po i.p. injekci gynosaponinů zjištěna LD_{50} v hodnotě 1,85 g/kg. **Využití v kosmetice.** Extrakty jako součást mýdel a šamponů. **Dostupnost drogy.** Z komerčních důvodů je často *Gynostemma* nabízena jako pětistý nebo jižní ženšen, ačkoliv s druhem *Panax ginseng* není příbuzná. Extrakt je součástí některých sportovních nápojů.

Dávkování: Denní dávka usušeného listu 6–10 g, aplikace ve formě odvaru ve 200 ml vody.

Nežádoucí účinky a kontraindikace: neužívat během těhotenství (zjištěna teratogenita gypenosidu-3 na zvířecích modelech) a laktace, nepodávat malým dětem a 3 týdny před chirurgickým zákrokem. Možnost vzniku žaludečních nevolností.

Interakce: antikoagulancia, imunosupresiva.

Hlavní zdroje: AISLP, botanika.Wendys, Chemical Book, Dostál, J.: Nová květena ČSSR, Academia, Praha 1989, Drugs.com, European Medicines Agency, Google Scholar, Hagers Handbuch der Drogen und Arzneistoffe, Jellin, J.M. et al.: Natural medicines comprehensive database, vyd. 4, Stockton 2002, Liber Herbarum Minor, Medline, Plants for a future, PubChem Compound, Toxnet.

PharmDr. Miloš POTUŽÁK

Obrázek: Wikipedia, vzorce: autor

CO URČITĚ STOJÍ ZA PŘEČTENÍ...

Halúsková, S., Vališ, M.: Roztroušená skleróza a těhotenství – léky první linie a eskalační léčba

Neurologie pro praxi č. 6/2019

Pohled na mateřství žen nemocných roztroušenou sklerózou (RS) se v průběhu let dramaticky změnil. Až do devadesátých let minulého století se pacientkám s RS těhotenství nedoporučovalo. Díky současným moderním terapeutickým postupům a poznatkům, které příznivě ovlivňují průběh nemoci, mohou pacientky přivést na svět zdravé dítě. Informace o použití léčiv v graviditě jsou samozřejmě limitované. Léčiva modifikující průběh onemocnění (DMD), která se používají u RS v graviditě, mají některá rizika. **Interferony β** mohou působit zvýšený výskyt spontánních potratů (prokázáno u vysokých dávek na zvířatech), u více než 1 000 narozených dětí však byl jen v malém procentu pozorován vyšší výskyt předčasného porodu. Přesto se doporučuje interferon podávat jen do průkazu gravidity a pak vysadit. **Glatiramer acetát** je zařazen dle FDA do skupiny B, ve které nehrozí v graviditě prakticky žádné riziko, v EU byla kontraindikace zrušena v roce 2016. **Teriflunomid** – je v graviditě kontraindikován, na zvířatech byla pozorována teratogenita. U pacientek, které užívaly teriflunomid i v době gravidity, nikdy nebyla zaznamenána žádná malformace plodu, přesto se kontraindikace dodržuje. **Dimetylfumarát** – na zvířatech nebyla pozorována teratogenita ani abortivní efekt, u 199 zaznamenaných gravidit byla sporadicky zaznamenána malformace plodu i potrat takže se DMF v graviditě nedoporučuje. **Natalizumab** – byl pozorován 9% výskyt spontánního potratu, což odpovídá výskytu ve zdravé populaci. Léčba by měla být po průkazu gravidity přerušena, jen v nutných případech může pokračovat do 30. týdne těhotenství. **Alemtuzumab** – početí se při léčbě nedoporučuje, je v graviditě kontraindikován. **Kladribin** působí na gametogenezi, je tedy v těhotenství kontraindikován, mohl by způsobit závažné vrozené vady. **Okrelizumab** – není v těhotenství vhodný. Ženy musí při jeho užívání brát spolehlivou antikoncepci a ještě i 12 měsíců po jeho vysazení.

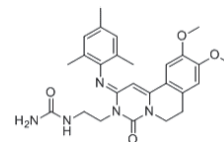
Mastík, J.: Trochu kacířská připomínka

Neurologie pro praxi č. 6/2019

Velmi zajímavá reakce brněnského algeziologa dr. Mastíka (přednášel před pár lety na mikulovském sympoziu KF) na přednášku dr. Niedermayerové o použití triptanů u migrény. V nejnovějších doporučeních léčby migrény u těhotných se uvádí, že se mohou použít: paracetamol, po zvážení kyselina acetylsalicylová, NSAID, metamizol, metoklopramid, kodein a sumatriptan. Ostatní triptany jsou kontraindikovány. A to je právě předmětem polemiky dr. Mastíka: proč? Když spektrum nežádoucích účinků novějších triptanů je mnohem příznivější než u sumatriptanu. S ním jsou však mnohem delší a větší zkušenosti, tak proto je jediným z nich v doporučeních. Autor uvádí, že guidelines vždy dodržuje a respektuje, ale účinný eletriptan si troufl podat již u více než dvaceti těhotných pacientek. Jde vždy o podání pacientkám, kterým dosavadní terapie včetně sumatriptanu nezabrala. Autorka původního sdělení reaguje pozitivně na poznámky dr. Mastíka a oceňuje jeho zkušenosti a odvahu podat eletriptan off label.

MOLEKULA
MĚSÍCE

Ensifentrine (RPL-554)

IUPAC: N-(2-((2E)-9,10-dimethoxy-4-oxo-2-[(2,4,6-trimethylphenyl)imino]-6,7-dihydro-2H-pyrimido[6,1-a]isoquinolin-3(4H)-yl)ethyl)urea

Sumární vzorec: C₂₆H₃₁N₅O₄

Molekulová hmotnost: 477.565g/mol

Ensifentrine (dále **En**) má duální mechanismus účinku. Současně inhibuje fosfodiesterázy PDE3 a PDE4, měl by zvýšit kapacitu dýchacích cest uvolněním jejich hladkého svalstva a současně potlačit zánětlivé reakce v dýchacích cestách. **En** (RPL554) je považován za inhibitor PDE3 i 4, ačkoli jeho afinita k PDE3 je 3,44krát vyšší než afinita k PDE4, což je v klinickém vývoji důležité pro léčbu astmatu a CHOPN a potenciálně i cystické fibrózy. Inhibice PDE3 má efekt bronchodilatační a inhibice PDE4 protizánětlivý. Dosavadní výzkum: analyzuje se vývoj této molekuly od její základní farmakologie po současné klinické studie fáze II. Z poznatků plyne: **En** je zajímavé léčivo, ale chybí mu solidní studie, které dosud neumožňovaly správně zařadit tuto molekulu do současné palety léčiv pro terapii CHOPN a astmatu. Zatím se díky tomu **En** nedostal do klinického vývoje fáze III a neexistuje spolehlivý důkaz jeho schopnosti vyvolat protizánětlivou aktivitu u pacientů s CHOPN nebo astmatem. Proto musí být skutečný protizánětlivý profil **En** objasněn novými studiemi základní farmakologie a vhodně navrženými odpovídajícími klinickými studiemi. V současné době se však jeví jako jeho nejzajímavější perspektiva možné využití při léčbě cystické fibrózy hlavně u pacientů s nemocí rezistentní na ostatní léčbu. **En** je patentem biofarmaceutické firmy Verona z Londýna. Vývoj léčiva směřuje k inhalačnímu podání **En** v dávce 2x denně 1.5-6mg.

Červená fermentovaná rýže

Červená fermentovaná rýže (Red Yeast Rice – RYR) se po staletí používá ve východoasijských zemích (Čína, Japonsko, Korea) jako barvivo a koření při přípravě potravin (např. rybích past, rýžového vína, červeného sójového tvarohu, nakládané zeleniny a masa) a v lidové medicíně. Získává se fermentací rýže seté (*Oryza sativa*) několika druhy hub rodu *Monascus* (*M. purpureus*, *M. pilosus*, *M. frigidanus*, *M. ruber*). Při fermentaci vzniká směs bioaktivních metabolitů jako jsou např. polyketidové pigmenty, mastné kyseliny (oleová, linolová, linolenová, palmitová, stearová), fytoosteroly (β -sitosterol, stigmasterol), pigmenty (monascorubin, monascin), isoflavony a monakoliny. Nejaktivnější metabolit je lakton monakolin K (MonK), který je strukturně identický s lovastatinem a stejně jako on způsobuje reverzibilní inhibici 3-hydroxy-3-methylglutaryl-koenzym A reduktázy (HMG-CoA-reduktázy), klíčového enzymu endogenní syntézy cholesterolu.

V EU není RYR povolenou přídatnou látkou do potravin, tedy nesmí se používat jako barvivo, ale může být použita jako potravinový doplněk a její aktivní složka MonK má schválené zdravotní tvrzení: „MonK z červené fermentované rýže přispívá k udržení normální hladiny cholesterolu v krvi.“ Toto tvrzení lze použít pouze pro doplňky stravy, které poskytují denní příjem 10 mg MonK z RYR a současně musí být spotřebitel informován o tom, že příznivého účinku se dosáhne při denním příjmu 10 mg MonK z RYR. Odborníci EFSA při jeho schvalování vycházeli z randomizovaných kontrolovaných klinických studií a z jejich metaanalýz. Z výsledků metaanalýzy 20 randomizovaných klinických studií publikovaných v databázích Medline a Embase, ve kterých bylo zahrnuto 6 633 pacientů, kteří dostávali RYR s obsahem 4,8–24 mg MonK denně, vyplynulo, že extrakt RYR snižoval hladinu LDL ve srovnání s placebem přibližně o 1,02 mmol/l a tyto výsledky se nelišily od kontrolní skupiny se statinovou terapií. Incidence poškození jater a ledvin se pohybovala do 5 %,

přičemž riziko jejich vzniku, stejně jako riziko myopatie, bylo v obou skupinách srovnatelné. Je však třeba podotknout, že výsledky metaanalýzy byly ovlivněny nižší kvalitou některých zahrnutých studií, a ne vždy definovanými dávkami MonK. Přípravky s extraktem RYR mohou být přínosné pro pacienty netolerující konvenční statiny. Možný pozitivní přínos RYR v léčbě dyslipidémie je jednoznačný. Autoři metaanalýzy údajů o bezpečnosti odvozených z dostupných klinických studií, která zahrnovala celkem 8 535 subjektů, došli k závěru, že u velkého množství jedinců s hypercholesterolémií je léčba RYR bezpečná a dobře tolerovaná. Ale i přesto je před a během podávání důležité myslet jednak na možné nežádoucí účinky a interakce s léky a potravinami, které se mohou podobat těm popsaným u lovastatinu (statinů), a zároveň na rizika spojená s užíváním preparátů s RYR, které nemají standardizovaný obsah MonK, a které obsahují i další biologicky aktivní látky. Opatrnost je namístě při současném užívání produktů z RYR a statinů, protože by mohlo dojít k předávkování a závažným nežádoucím účinkům. RYR by měla být používána s opatrností u pacientů, kteří konzumují značné množství alkoholu a/nebo mají v anamnéze onemocnění jater. Zcela je kontraindikována u těhotných žen a nedoporučuje se ani během kojení. Mezi vedlejší účinky extraktu RYR může patřit snížení endogenní biosyntézy CoQ10 (jako důsledek inhibice HMG-CoA-reduktázy) a následné snížení jeho koncentrace v játrech a srdci. Při vyčerpání CoQ10, nastane bolest svalů, únava, bolest a další související nežádoucí účinky. Mezi hlášené nežádoucí účinky patří symptomatická myopatie, gastrointestinální příznaky, zvýšené hladiny jaterních enzymů. V individuálních případech byla RYR přisuzována exacerbace myasthenia gravis, rhabdomyolýza, rozvoj erektilní dysfunkce, akutní hepatitida. MonK je metabolizován pomocí CYP3A4, inhibitory této izoformy enzymu P450 mohou proto zvyšovat koncentrace jeho aktivní

formy a tím zvýšit riziko nežádoucích účinků. Mezi tyto inhibitory patří např. fibráty (klofibrát, fenofibrát), cyklosporiny, azolová antimykotika (itraconazol, fluconazol), makrolidová antibiotika (klaritromycin, erythromycin), inhibitory proteázy (ritonavir, indinavir), verapamil, diltiazem, aprepitant, amiodaron, grapefruitová šťáva konzumovaná ve velkém množství. Vyšších koncentrací lovastatin dosahuje při podání bezprostředně po jídle oproti podání na lačno. Riziko myopatie zvyšuje také současné užívání RYR a vysokých dávek kyseliny nikotinové. U některých pacientů užívajících warfarin a současně lovastatin bylo hlášeno krvácení a/nebo zvýšené INR. Dále existuje jasný důkaz, že lovastatin inhibuje efluxní transportní membránový protein P-glykoprotein, který se vyskytuje převážně v exkrečních tkáních a aktivně transportuje z buněk nejen endogenní látky (steroidy, cytokiny) ale i potenciálně toxická xenobiotika. Inhibiční účinek MonK na tento transportér tak může významně ovlivnit biologickou dostupnost a distribuci léčiv. Za zmínku také stojí, že je důležité dávat si pozor na původ a kvalitu přípravků s extraktem RYR, protože jedním ze sekundárních metabolitů, který produkuje *M. purpureus* je polyketid citrinin. Jedná se o známý mykotoxin, který způsobuje poškození ledvin a narušuje metabolické procesy v játrech.

Extrakt RYR se na prevenci kardiovaskulárních chorob podílí nejen snižováním cholesterolu, ale také antiaterosklerotickými účinky (zlepšuje endoteliální funkci). Experimentální výsledky ukázaly, že extrakt RYR účinně reguluje endotelovou adhezi indukovanou homocysteinem, snižuje tvorbu intracelulárních reaktivních forem kyslíku (ROS) a aktivaci NF- κ B. Preklinické in vivo experimenty potvrdily také antihypertenzivní účinek RYR.¹

Mgr. Věra KLIMEŠOVÁ
Laboratoře aplikovaného výzkumu
a vývoje společnosti Fytopharma

Zdroj: www.fytoinstitute.eu

Los
Krupos

Podpořili jsme charitativní akci
Colliery srdcem, podpořili jsme
sportování dětí s handicapem

www.loskrupos.cz

SPORTUJ S HANDICAPEM

www.collierysrdcem.cz

Patnáct Cen Scrip po patnácté

Po patnácté byly 4. prosince 2019 v londýnském hotelu Hilton vyhlašovány prestižní ceny časopisu Scrip. Celkem šlo o 15 kategorií s tím, že oproti roku 2018 došlo k několika změnám: Cena za největší technologický pokrok v klinických studiích (zaměřený na technické sponzory) a Cena za největší technologický pokrok v klinických studiích (zaměřený na klinické sponzory) byly znovu sloučeny do Ceny za největší technologický pokrok v klinických studiích. Dále se opět spojila Cena za finanční dohodu roku (veřejná a soukromá) do jedné. Po roce existence byla zrušena Cena za nejlepší využití dat z reálné klinické praxe. Na druhé straně byla v roce 2019 zavedena nová kategorie Cena za inovaci.

Přes léto panel šestnácti respektovaných hodnotitelů zkontroloval všechny nominace a vytvořil užší seznam. Podobně jako v předcházejících letech jsou udělovány významné ceny, které mají zvláštní postavení – Farmaceutická společnost roku a Cena za celoživotní přínos. Celkově tedy bylo vyhlášeno 15, resp. 17 cen.

Zastavme se u nové kategorie Cen za inovaci. Tato nová kategorie reprezentuje uznání a oslavu mimořádného vědeckého nebo technologického průlomu, o němž se soudí, že má potenciál při objevování nebo vývoji nových léčiv. Nominovanými mohou být jednotlivci, skupiny osob nebo společnosti, které dosáhly skutečně průlomového pokroku.

Mezi úspěchy budou zařazeny poznatky, které zlepšují naše chápání biologie onemocnění; nové terapeutické cíle nebo přístupy; objasnění nového mechanismu účinku; klinický důkaz koncepce nového mechanismu nebo nového cíle; a techniky a technologické platformy, které zvyšují zdravotní výhody nových nebo existujících léčiv.

Budou se posuzovat odpovědi na několik klíčových otázek:

- na jaké vědecké, technologické nebo lékařské výzvy se inovace zaměřují?
- jaké je řešení této výzvy?
- jaký důkaz o principu nebo koncepci byl získán?
- jaký dopad bude mít vstup na objev

nebo vývoj inovativních terapeutických přístupů?

- jak je inovace novátorská?

Do užšího finále byly nominovány: platforma syntézy DNA (Evonetix), fluorescenční mikroskop EVOS M7000 (Invitrogen), platforma výzkumu mikrobiomu (Kaleido), technologie přímé celulórní konverze (Mogrify), léková forma s ultra-dlouhým účinkem (Lyndra Therapeutics) a platforma PATROL (NeuBase Therapeutics).

Cenu *Farmaceutická společnost roku* vybírá redakční tým časopisu Scrip, podobně jako zvláštní cenu *Za celoživotní přínos*.

Nejčastěji si ocenění za svoji činnost a dosažené výsledky odnesla společnost AstraZeneca (licenční dohoda, manažer roku, společenské partnerství).

Přehled jednotlivých kategorií Cena Scrip 2019 a jejich vítězů je uveden v tabulce 1.

Ve druhé tabulce uvádíme speciální ceny.

Doc. RNDr. Jozef KOLÁŘ, CSc.

Literatura u autora.

TABULKA 1

Kategorie / Cena	Vítěz
1. Nejlepší nový léčivý přípravek	Onpattro (patisiran) společností Alnylam Pharmaceuticals, určený k léčbě hereditární transthyretinové amyloidózy u pacientů s polyneuropatií
2. Nejlepší partnerská aliance	společností Cancer Research UK, LifeArc a Ono Pharmaceutical Cancer Immunotherapy Alliance
3. Licenční dohoda roku	společností Innate Pharma a AstraZeneca, týkající se využití monalizumabu v imuno-onkologii
4. Tým roku pro rozvoj obchodu	tým společnosti Procter & Gamble
5. Nejlepší smluvní výzkumná organizace v oblasti poskytování kompletních služeb	ICON <i>kladně hodnocena: PPD</i>
6. Nejlepší smluvní výzkumná organizace v oblasti poskytování specializovaných služeb	Quanticate
7. Nejlepší společnost na etablovujících se (nově vznikajících) trzích	BeiGene
8. Biotechnologická společnost roku	Galapagos
9. Manažer roku (společnosti s vyšší a střední tržní kapitalizací)	Menelas Pangalos, výkonný viceprezident a prezident, R&D BioPharmaceuticals, AstraZeneca
10. Manažer roku (společnosti s malou kapitalizací a soukromé farmaceutické společnosti)	Ryan Cawood, zakladatel a výkonný ředitel společnosti OXGENE
11. Největší technologický pokrok v klinických studiích	Software společnosti CluePoints pro provádění studií rizik a dohled nad kvalitou dat pro klinická hodnocení
12. Klinický pokrok roku	Fáze III klinické studie STRIVE společností Novartis/AveXis, hodnotící léčivý přípravek Zolgensma (onasemnogen abeparvovek) u spinální muskulární atrofie
13. Finanční dohoda roku	následné financování společnosti Galapagos ve výši 345 milionů dolarů
14. Společenské partnerství roku	program společnosti AstraZeneca zaměřený na energetickou otázku
15. Za inovaci	technologie přímé celulórní konverze společnosti Mogrify <i>kladně hodnocena: léková forma s ultra-dlouhým účinkem (Lyndra Therapeutics)</i>

TABULKA 2

1. Farmaceutická společnost roku	Takeda Pharmaceutical Co Ltd.
2. Za celoživotní přínos	Jane K. Osbournová, nositelka vyznamenání Řádu britského impéria, společnost Mogrify, za přínos při objevování a vývoji biologických léčiv

Deník holky z lékárny

Dneska jsem se rozhodla, že rozhovory z lékárny zkusím přenést do běžných denních činností. Já se tím vždycky v práci náramně bavím, takže doufám, že to bude stejně tak bavit i vás a odlehčí to příští dotaz, po kterém budete chtít jít skočit ze skály!

V lékárně

Pacient: „Potřebuji nějaké kapky do nosu.“

Lékárník: „Nesu vám Olynth, který se hodí na tu hustou rýmu.“

Pacient: „Proč mi cpete Olynth? To jako nemáte Muconasal?“

Lékárník: „Ano, máme.“

Pacient: „Tak mi ho laskavě dejte!“

V potravinách

Zákazník: „Potřebuji nějaké pečivo.“

Prodáváč: „Nesu vám rohlíky, jsou čerstvé.“

Zákazník: „Vy nemáte housky, že mi cpete nějaké rohlíky?“

Prodáváč: „Ano, máme.“

Zákazník: „Tak mi je laskavě dejte!“

*

V lékárně

Pacient: „Dejte mi ten Ibalgin za 99 Kč.“

Lékárník: „Ibalgin je za 99 korun

s klientskou kartou, můžete mi ji, prosím půjčit?“

Pacient: „Nemám kartu, najděte si mě v systému.“

Lékárník: „Já vás nenajdu, potřebuji, prosím, kartičku.“

Pacient: „To mě jako nemůžete najít? Všude jinde to jde!“

Lékárník: „Bohužel, už to nejde.“

Pacient: „Tak mi to nahrajte na svou kartičku.“

Lékárník: „To nemohu, ale můžu vám založit kartu znovu.“

Pacient: „Hm, tak si ten Ibalgin tady nechte!“

V potravinách

Zákazník: „Dejte mi flašku rumu.

Ten, jak máte v akci za 99 korun.“

Prodáváč: „Ten rum je v akci za 99 korun, jestli máte naši kartičku.“

Zákazník: „Ne, nechal jsem ji doma, ale chodím sem.“

Prodáváč: „Já ji budu potřebovat, aby se mi sleva načetla.“

Zákazník: „A to mi nemůžete načíst svojí?“

Prodáváč: „Bohužel.“

Zákazník: „Tak si to tady nechte!“

*

V lékárně

Pacient: „Potřebuji něco na kašel, na rýmu a bolí mě v krku.“

Lékárník: „Přinesl jsem vám ACC na kašel, Otrivin do nosu na rýmu, do krku dáme Tantum Verde a ještě jsem přinesl vitamin C a průduškový čaj, ať se z toho rychle dostanete. Bude to 459 korun.

Pacient: „459 korun? To raději chcípnu, než vám tady nechat tyhle prachy.

Jste akorát zloději!“

V obchodě

Zákazník: „Vezmu si troje Sparty, jeden Blesk a dejte mi ještě tady ten doutník, zkusím ho.“

Prodáváč: „Dobře, tady to je a je to rovných 459 korun.

Zákazník: „459 korun? To raději přestanu kouřit, než vám tady nechat tyhle prachy. Jste zloději!“

Řekněte, není to krásná představa?

Záměrně jsem vynechávala otázky pro koho, na co, jak často, atp., protože by ze sloupku byla kazustika na půlku časopisu. Ale v praxi to vynechávat nebudeme!

Přeji vám krásný start do roku 2020 a ať se daří nejen v profesním, ale hlavně v osobním životě.

Martina, holka z lékárny

VÝZNAMNÁ JUBILEA

leden 2020

Česká lékárnická komora blahopřeje svým členům – lednovým jubilantům.

Mgr. Jaroslav Hrubý

PhMr. Drahoslava Bartošová

RNDr. Anna Hospodková

Mgr. Marie Šancová

Mgr. Marta Kollárová

Mgr. Ladislav Borkovec

PharmDr. Jiří Herink

Mgr. Milena Sutnarová

Mgr. Dana Tesaříková

Mgr. Dagmar Čunderlíková

PharmDr. Jiří Pešek

Mgr. Václav Michálek

Mgr. Hildegarda Ochránová

PharmDr. Jarmila Gellnerová

PharmDr. Hana Loucká

Mgr. Eva Eretová

PharmDr. Dana Fratričová

Mgr. Jana Jirčíková

Mgr. Stanislava Králová

Mgr. Pavla Kolářová

Mgr. Zuzana Slavíková

Mgr. Blanka Kaplanová

Mgr. Jiřina Krejčová

Mgr. Petr Hartman

Mg. Eva Luňáková

PharmDr. Eva Vitáčková

PharmDr. Martina Koutníková

PharmDr. Veronika Zychová

PharmDr. Milan John

PharmDr. Lada Johnová

PharmDr. Jaroslava Brzobohatá

Mgr. Jarmila Dvořáková

PharmDr. Monika Šaterová

PharmDr. Radka Řehořová

PharmDr. Marie Stará

PharmDr. Peter Hájek

Mgr. Tomáš Krejčí

PharmDr. Anna Dusová

Mgr. Marcela Čákorová

PharmDr. Jaroslav Jezbera

Mgr. Svatava Straková

Mgr. Karla Routová

Mgr. Monika Kučerová

Mgr. Eva Nováková

Mgr. Lenka Mikulová

Mgr. Jana Hudečková

Mgr. Marie Orságová

Mgr. Helena Chytrová

Mgr. Vladislava Pellarová

Mgr. Jana Vyroubalová

Mgr. Markéta Novotná

Mgr. Pavlína Horká

Mgr. Kamila Sotáková

Mgr. Hana Bužková

Mgr. Květuše Foitová